

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 K. 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetési: Háromhásos petit sor egyszeri hirdetése 30 fillér; többnapos hirdetésért jutányosabb. Nyitlér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen Fő-utca 59. sz.

Ghillány-lakoma.

Eperjes, 1910. nov. 12.

Igaz, tiszta szeretetnek s mély tiszteletnek ünnepét ülte f. hó 12-ikén az eperjesi választókerület közönsége, melyet br. Ghillány Imre, a kerület képviselőjének tiszteletére rendezett lakomára nem a politikai együttérés, hanem a férfiú egyénisége iránt érzett szeretet és tisztelet hozott. Ezt bizonyítja egyébként azon körülmény, hogy a lakomán minden politikai párthoz tartozó vezérférfiak is résztvettek. Szokatlan jelenség ugyan nálunk — hol a pártpolitikai szenvedélyek néha oly magasra csapnak, hogy az egyesek egyéni integritása nem marad érintetlenül —, hogy egy politikai párt élén álló vezérférfiú tiszteletére rendezett lakomán más pártállású egyének is résztvegyenek, de annál örvedetesebb. S mi, a kik az ünnepelt férfiú egyéni kiválóságait ismerjük, tudjuk okát is adni ennek a szokatlan jelenségnek, okát adják egyébként a lakoma ellenzéki szónokai is, a kik kivétel nélkül zászlót hajtának br. Ghillány Imre egyénisége előtt.

A lakoma egyébként hű tükre volt ennek a szeretetnek, tiszteletnek s nagyrabecsülésnek, melylyel választókerülete körülveszi br. Ghillány Imrét.

A városi Vigadó nagyterme zsúfolásig megtelt. Hozzávetőleg háromszáz ember vett részt a lakomán, mely d. u. 1/2-kor kezdődött.

A jelenvoltakat természetesen nem jegyezhettük fel a maguk teljességében; hogy azonban mégis némileg hű képét adjuk annak, hogy tényleg nem pártlakoma volt az, ide

iktatjuk a következők neveit: Agoston Károly, Balpataky József, Bánó Aladár, Bánó Iván, Berzeviczy Rezső, Beszkid Antal, Bielek László, Bornemisza Lajos, Brühl Menyhért, Bujanovics Gyula, Dessewffy Ignác, dr. Dessewffy István, Déri János, Egerer Ferencz, Eiszelt Antal, Faragó József, dr. Ferbstein Károly, Gerbery Sándor, br. Ghillány László, Gojdzits Method, Gömör János, Gyuk József, Hoffmann Mór, dr. Holénia Gyula, idb Kádas Miklós, Kárász István, Kolossy Miklós, Krayzell Aladár, Kösch Árpád, Kovaliczky Zenó, Kőszeghy József, Lamos József, Liptai Lajos, dr. Máriássy Béla, Pehovits Agoston, Péchy Ignác, Péchy Zsigmond, Piller Dezső, Piller Kálmán, dr. Réz Mihály, Roskoványi Miklós, dr. Rosenberg Theofil, dr. Rusznák Miklós, Semsey József, Semsey Ottó, Szakmáry Géza, Szemere Márton, idb Szinyei Merse József, Szepesházy Imre, Tahy József, Uhlarik Mátyás, dr. Uhlig Leó, br. Uszlár Ottó, Vargha Frigyes, Zaborovszky Béla, Zsebráczky Géza stb.

Itt jegyezzük meg, hogy Semsey Boldizsárt, a megye főispánját, gyengéikede ágyban tartotta.

A második fogásnál Krayzell Aladár polgármester emelkedett szólásra s a következő, szónoki lendülettel előadott, beszéddel üdvözölte az ünnepelt képviselőt:

Uraim! Ha komoly megfigyelés tárgyává teszszük az egyén és a társadalom fejlődésének folyamatát, lehetetlen, hogy kikerülje figyelmünket azon különös jelenség, hogy úgy az egyén, mint a társadalom fejlődésének vannak egyes mozzanataik, melyek egymást — úgy szólván — teljesen fedik.

Az ember létrejövételének izgalmas fájdalmát követi a reményteltszülő szeretet és létesül azon legbensőbb családi kötelék, melyet vérokonságnak nevezünk; épp így követi az országos képviselőt életrehívó politikai választás izgalma a fennállott nézet- és érdekelletéteket békésen áthidaló és a megzavart társadalmi egyensúlyt visszaállító, jóleső megnyugvás, és megteremt a választók és megválasztott között azon bensőbb szellemi együvértartozandóságot, melyet — jogásznyelven szólva — coquatio spiritualis-nak, vagyis szellemi rokonságnak nevezhetni.

Ezen és ilyen szellemi rokonságnak örömmünepét üli most az eperjesi választókerület, hogy deklarálja és méltó kifejezést adjon annak, miszerint megválasztott képviselője, báró Ghillány Imre úr ömeltósága iránt tisztelettel, valamint bizalom- és reményteljes szeretettel viseltetik, és pedig méltán.

Hiszen ömeltósága előttünk nem új ember, ösmérjük törhetetlen hazafiságát és a föld népe iránt mindenkor érzett hűséges szeretetét, és eddigi közgazdasági és közigazgatási köztevékenysége éppoly kevésbé titok előttünk, mint elhomályosíthatlan igazságszeretete és a közjólétért mindenkor melegen érző szíve.

Tudják, hogy ömeltósága a munka embere, ki egyéni értékét nem főnemes-családi őseinek — bár felette tiszteletreméltó — hagyományából, hanem személyes közhasznú tevékenységéből és munkálkodásából táplálja és növeli, és tudják, hogy lelkét, szívet és egész lényét igaz és hamisítatlan demokratikus gondolkodás és érzés tölti be, mely nemcsak nyájias, leereszkedő és szeretetreméltó társadalmi érintkezéseiben nyilatkozott meg, hanem összes közhasznú tevékenységének mindenkor vezéreszméje volt, úgy, hogy nyílt homlokkal állíthatom, hogy a fricsi ódon, főúri kastély termeiből többé nem az ősök társadalmi kiváltságainak dermesztő szele, hanem a felvilágosodott kor disztinált demokráciájának éltető zefírje árad szét.

Meggyőződésünk tehát, hogy ömeltósága bőségesen rendelkezik mindazon kiváló tulajdonságokkal, és értékes tapasztalatokkal, melyek teljes mértékben igazolják

TÁRCZA.

Kis kandallóm.

Kis kandallóm árva tüze
Vigan lobog, csak úgy éget!...
Eszembe hoz minden lángja
Egy-egy régi szép emléket...

Akkor is épp úgy lobogott, —
Valamikor, nem is régen,
Midőn fejem ott nyugodott
Édes jó anyám ölében...

Édes jó anyám ölében
Volt lehajva piciny fejem
És ő boldogan sok szépet,
Édes dolgot mesélt nekem.

Míg Ő mesélt, én hallgattam
Lelkem egész melegével,
Azt gondolva, e szép álom
Sosem foszlik szerte-széjjel...

... S úgy eltűntek e szép napok,
Mint egy muló tündéralom!...
És én hasztalan kutatom, —
Többé már föl nem találom...

... Pedig a lángok lobogva
Úgy égnek, mint akkor régen,
Mikor fejem álmodozva
Pihent jó anyám ölében...

Haasz Béla M.

A «nagyságos úr».

Az EPERJESI LAPOK eredeti tárczája. (Utánnyomás, fordítás tilos.)

Mikor mint idegen föld szülöttje magyar földre tettem lábamat, mi sem tűnt fel oly különösnek, mint az a sokféle címzés, a melylyel nálunk az emberek egymást iletik, úgy társalgásközben, mint level-zésben.

Volt rá eset, hogy egy hivatalos levelet kaptam ily címzéssel: «Tekintetes G... hadnagy úrnak», máskor meg «Nagyságos... stb. úrnak». A suszter, mikor számlát hozott, mindig e címzéssel titulált. Nem is említtem a cigányt, a ki legalább is «nagyságosnak» szólít, sőt megtörtént már velem egyszer, hogy egy ezüstforintost dobtam a tányérjára s akkor hirtelen «méltóságos úr» lettem. A kegyelmes czímbe is volt szerencsém részesülni a cigány részéről, midőn egy ízben — nem tudom, hogy történt s mi történt velem — egy aranyat dobtam a brúgójába, de ez már bántott.

Mert végtére is beláttam, hogy nekem, mint szegény hadnagynak, csak az a bizonyos «tekintetes» címzés jár; de hogy a többi, szépen hangzó cím kinek és mikor, azt csak a legutóbbi hadgyakorlatok alkalmával sikerült megtudnom. Különösen a «nagyságos úr» czíme és fogalmával jöttem tisztába mostan. Ezt akárom tulajdonképpen itt elmondani.

Az eset így történt:

Midőn tűzerezredünk szokásos évi gyakorlatait ez idén végezte, egy szinmagyar faluban szálltunk meg. Hogy hol történt, az mellékes. De megtörtént...

Miatán a legfiatalabb hadnagy voltam, parancs-

nokom mellém rendelt egynéhány altisztet s megbízott az elszállásolás végrehajtásával.

Megérkeztem a faluba. Tiszta, nagy, magyar falu volt. Felkerestem a falu bírját, a ki szíves «Isten hozott»-tal és barátságos kézsorítással fogadott. Kérésre bejárta velem a falut, hogy legalább némi tájékozást szerezzek a helyi viszonyokról. Sétaközben minden aggodalmamat eloszlatta; «lesz itt helye bőven a lovagnak, a tiszt uraknak, sőt megfelelőbb helyet az ezredes úr részére sem találnak az egész vidéken».

Elkezdtek azután a házlátogatást. Szép tiszta házak, tágas udvarok, kellemes, barátságos arcú emberek...

Minden ház előtt, mielőtt átléptük volna a kaput, megkérdeztem a bíró urat, hogy ki lakja.

A bíró úr szívesen válaszolt.
— Ez egy telkesé. — Ez meg egy gazdáé; ez meg egy özvegyé. Itt meg a tanító úr lakik.

Majd egy szép udvarház elé kerülünk.

— Hát ez kié? — kértem.

— Itt lakik a tekintetes úr! — volt a válasz; most nincs idehaza, de majd a gazdasszony gondoskodik az urak szállásáról. — Kaptunk is szállást, még pedig az ezredes úr részére.

Midőn már elszállásoltam az egész ezredet, a falu végén szemembe ötlök egy park, a melynek közepén úri-lakás emelkedik.

Megkérdeztem a «bíró urat», hát ez kié, miért nem figyelmeztetett rá.

— Ez a nagyságos úr! — volt a válasz. Mégcsak most építik, de ha készen is volna, úgysem kaphatnánk benne szállást, mert a nagyságos úr nem adna.

választókerületének azon bizalomteljes reményét, hogy országos képviselői minőségében is választókerülete valódi és jogos érdekeinek mindenkor igaz szószólója és hathatós pártfogója és támogatója leend.

Ezek után engedje meg Méltóságod, hogy azon bensőbb együvértartozandósági viszonyból kifolyóan, mely méltóságod választókerülete között ezidőszent fennáll — részt kérve abból a kettős örömmünnepből mely nagyrebcsült családja körében a napokban lezajlott —, őszinte örömmel és rokonérző tisztelettel csatlakozhassunk barátai és tisztelői azon nagy számához, kik nagyrebcsült nevenapja lefolyt évfordulója és szeretett leánya megtartott esküvője alkalmával Méltóságod és köztiszteltetben álló kedves neje, a báróné ömeltósága előtt szerencse- és üdvkívánataikat tolmácsolták és azoknak méltó kifejezést adtak, magunk részéről is őszinte és igaz szívből kérve az egék mindenható Urát, hogy tartsa meg mindnyájunk öröme, zavartalan boldogságban soká Méltóságodat és nagyrebcsült családját. Éljen!

A polgármester beszédjének elhangzása után perczekig éljenztek br. *Ghillány Imrét*, ki mihamar szólásra emelkedett s az alábbi, magasröptű beszéddel válaszolt a polgármester üdvözlő szavaira:

Igen tisztelt Uraim és Barátaim! Mélyen meghatva mondom forró köszönetet azon kitüntetett megismerésért, a melyben részesíteni méltóztatnak, és nem tudom megérteni, mivel érdemeltem ki az előismerés oly nagy mérvét, a melylyel az imént elhangzott felszólalásban a polgármester úr, városunk érdemes és hivatott képviselője kitüntetett.

Nem tudom más magyarázatát adni e jelenségnek, mint azt, hogy ezen előismerés, ezen bizalom nem nekem, de azon elveknél szól, a melyeket hirdetni, közszereplésem kezdete óta, nem szüntem meg soha, mely elvek élő megtestesülése politikai mesterem, megyénk nagy szülőltje, boldogult Hodossy Imre volt, ki áthatva az ideális liberális szellemétől, egy nagy szív és nagy elme minden attribútumával felszerelve, szóval, puritán, egyszerű viselkedésével és tetteivel megjelölte azon irányt, a melynek követésével hatalmas, nagygyá és egységessé tehetjük e nemzetet, a melynek jövője, felvirágzása pártpolitikai különbség nélkül mindnyájunk szívéhez van növe. Ezen irány nem keresi az ellentéteket, de az összekötő kapcsolatokat magyar és magyar között, a más meggyőződésű felebarátban nem ellenséget, hanem az ország fejlődését más utakon és módokon kereső munkatársat lát. Nem köti a hazafias érzületet a mulandó pártkeretekhez, mint a hogy meggyőződésből fakadó vallásos hit nem képezheti egy politikai párt monopoliumát, mert ezzel megtagadná a hit lételemét, az isteni eredetet.

Ez az irány, Uraim, az ideális liberáliszmus folyamánakép a legértékesebb és legrátermettebb elemek érvényesülését óhajtja az egész vonalon, hogy vallása, származása, vagy vagyona ne adjon senkinek jogcímet az érvényesülésre, de ne szolgáljon egyúttal hátrányára se.

— No, nem bánom — mondtam —, csak építsen tovább, most már ügyis készen vagyok a beszállással; de mondja csak, ki az a nagyságos úr?!

— Az bizony a nagyságos Trent úr — válaszolta a bíró úr.

— Hát nem magyar ember?

— Hogyne volna az, magyar ember bizony a nagyságos úr.

Hm, gondoltam, pedig nincs is magyar neve.

Szépén megköszöntem a bíró úr szives kalauzolását s lakásomra indultam. A szives háziasszony már várt rám, bekísért szobámba s mindjárt avval kezdte, hogy szólítson. Azt válaszoltam, hogy hadnagy vagyok, hát szólítson hadnagy úrnak. Igen ám, de ez nem volt neki elég. Azt akarta tőlem megtudni, hogy «tekintetes», vagy «nagyságos» hadnagy úrnak szólítson-e. Zavarba jöttem. Eszembe jutottak a hivatalos levelek, a suszter, a cigány címzése és a nagyságos Trent úr, — igazán zavarban voltam.

De hát, Istenem, mégis csak válaszolnom kellett a szegény asszonynak. Rövid habozás után ekként válaszoltam.

— Édes nénemasszony, szólítson csak maga engem «tekintetes úrnak», minálunk csak az ezredes úrnak jár ki a nagyságos cím.

És ezen egy hónap alatt, a melyet ennél a derék magyar családnál töltöttem, soh'sem szólított senki másképp, mint «tekintetes úr»-nak. Hogy aludt a tekintetes úr? Mikor jön haza a tekintetes úr? Nem parancsol a tekintetes úr valamit?

S nekem oly jól esett ez a címzés, hogy valóság-gal boldoggá tett. Inasomnak szigorúan megtiltottam, hogy másképp szólítson, mint tekintetes úrnak.

Hogy áthatva mindnyájan intenciónk tisztaságától, versengve egymással, de ha kell, együttes, vállvetett munkával szolgáljuk a közös célt: az egységes magyar állam kiépítését és felvirágzását.

Én úgy érzem, hogy ezen eszmék hatalma és nem az én jelentéktelen személyem hoztak bennünket össze.

De hogy ez így van, és hogy ez eszmék oly mély és szétágazó gyökeret vertek e vármegye és Eperjes város intelligens közönségében, ezen tény, mint igaz, hű sárosít, csak örömmel és büszkeséggel tölthet el. — Poharamat e feladata és hivatása magaslátán álló kedves választóközönségre emelem.

Majd *Balpataky József* alábbi beszédjében okolta meg megjelenését a mai lakomán, bár más pártálláson van. Beszédje a következő volt:

Tisztelt Uraim! A mai összejövetel csakis társalakomán volt mondva, melyet kerületünk országgyűlési képviselőjének, br. *Ghillány Imrének* a tiszteletére, névnapja alkalmából, a választók pártkülönbségre való tekintet nélkül rendeztek; ha mégis fölszólalásomban a politikát érintem, bocsássák meg, de a magyar ember politizálás nélkül el nem lehet.

A mai lakomára, képviselőnk üdvözlésére, nemcsak a nemzeti munkapárt tagjai, hanem több, más pártállásbeli választók is összejöttünk.

Talán kissé szokatlan jelenség ez a mi politikai viszonyaink között, midőn azt látjuk, hogy nálunk az a virtus, hogy jól nekimegyünk egymásnak, hogy aztán egy bizonyos harmadik örüljön. Ily viszonyok között annál örvedetesebb az ellenfelek oly kölcsönös megbecsülése, mint a milyen *Tisza István* és *Apponyi Albert* legutóbbi fölszólalásaiban mutatkozott.

Magam sem tartozom a nemzeti munkapárt kötelekébe s hogy mégis megjelentem itt, annak rövidesen okát adom, ha tisztelt uraim szívesek lesznek meghallgatni.

Bármily ellentétek legyenek is a függetlenségi párt és a nemzeti munkapárt programja között, mégis van egy pont, melyben tisztelt képviselőnkkel egyetértünk.

Ez a pont a választójog kérdése.

Oly pont ez, melynek egyinás mellé kellene sorakoztatnia pártkülönbség nélkül minden magyar hazafit, mert ennek a kérdésnek a megoldásától függ, hogy vajjon a magyarság megtartja-e itt ez országban az ezredéves uralmat vagy sem.

És éppen ezért a kérdés főfontosságú s megérdemli azt, hogy ennek helyes megoldása érdekében egymással tömörülve, a magyarság léte ellen irányult küzdelmet letörjünk.

Az országban szerteszt izgatnak az általános, egyenlő és titkos választói jog eszméje mellett.

Hala Istennek, eddig még többségben vannak azok, a kik ebben a kísérletben a nemzetiségek által szertegolt hazánkra nézve veszedelmet látnak, de mi lenne akkor, ha ez az irány többségre tudna jutni!

Pedig, hogy állunk ezzel a kérdéssel?

Ha az általános, egyenlő és titkos választói jog

De menjünk sorjában.

Eljött az ezredes az ezred élén, s a legnagyobb meglepődésének adott kifejezést működésem felett. Mindenki meg volt elégedve a szállásával.

Ott éltünk egy egész hónapig a legnagyobb békében a falusiakkal. Még egy hétig ott kellett tartózkodnunk, mikor hirtelen felleg borult a derült égre.

Egy reggel a kapitányom avval a hírel fogadott, hogy több panasz érkezett be a parancsnoksághoz, melyek szerint a tűzterek szénát és szalmát loptak több gazdától.

A lopott takarmányt megbecsülték s értékét 120 korban állapították meg.

A kapitányom nem tudott hová lenni haragjában. Ki fogja megfizetni ezt a rengeteg összeget? Folytonosan csak ezt hajtogatta. A legnagyobb kára Klein korcsmárosnak volt: 40 korona értékű takarmányát emelték el tűzereink.

— No, ennek ugyan nem fizetünk semmit — gondoltam —, hiszen minden szabad időnkot ott töltjük s iszszuk rossz borát; majd rendbe hozom én ott a dolgot.

Rendbe is hoztam, hogy hogyan, azt majd máskor mondom el. A bíró kára is jókora volt, 30 kor, avval is elintézték békésen; néhány gazdának 10—10 koronás kára volt, ők is elengedték.

Hogy nagylelkűségüket némileg megháláljuk, megkértem a kapitányt, rendelje ki a legénységet, hogy segítsen a gazdáknak az élelem-behordásnál. Úgy is lett. A gazdák is meg voltak elégedve, a tűzterek is, a kiket még meg is vendégeltek.

A «nagyságos» úr kára, 20 korona, azonban még mindig fedezetlen volt. A kapitány ezt is én velem akarta elintéztetni.

hívei előtt aggodalmainknak adunk kifejezést, akkor azzal vigasztalnak, hogy majd a választókerületek beosztásánál segíteni fognak a bajon. Ez azonban azt jelentené, hogy némely vidéken tizszerannyi választó választana egy képviselőt, mint más vidéken. Ámde akkor hol van az egyenlőség?

No, és a titkosság?

Hát hiszen ismerjük ennek az előnyeit is, de nincs-e elég tapasztalatunk ennek a veszedelméről?

Mint egy idevágó érdekes adatot fölhozom a városi választásokat s ezek keretében azt a sokszor megújuló anekdotát, hogy a jelölt a nagy ígéretet ellenére csak egy szavazatot kapott. Mindegyik biztosította a jelöltet, hogy az az egy szavazat az övé volt, holott a jelölt igen jól tudta, hogy ő maga volt az, a ki magára szavazott.

Pedig ez az intelligens városi elemnél történik.

Ámde tessék csak elképzelni, minő eredményeket hozna létre a titkos szavazás a *nemzetiségi vidékeken*, a hol lelketlen nemzetiségi izgatók lázítanak föl s vezetnek félre a hiszékeny, tudatlan népet!

Ha a választás általános, egyenlő és titkos lesz, nem kell rémeket látnunk ahhoz, hogy a magyarság uralmát veszedelemben lássuk.

Minthogy pedig br. *Ghillány Imrén* oly férfiút ismerünk, a ki a választójog kérdésében oly álláspontot foglal el, mely a magyarság szupremáciáját meg fogja védeni; minthogy benne egyéniségének súlyánál és erős magyar fajszereteténel fogva biztosítékot látunk abban, hogy a most érintett nagyhorderejű kérdésben a magyarság eszméjének erős harciosa lesz: sok, velem hasonlóan gondolkozó, bár más pártbeli választóval együtt, őszinte szívet mondok: Éljen báró *Ghillány Imre*!

Báró *Ghillány Imre*, válaszolva *Balpataky József* szavaira, ismételtelen kijelenti, hogy neki minden törekvése odairányul, hogy ne keressük az ellentéteket, a melyek elválasztanak bennünket egymástól, hanem keressük inkább az összekötő kapcsolatokat. Nekünk valamennyiünknek — úgymond — csak egy politikai célunk lehet s ez nem egyéb, mint a magyarság érdekeinek megvédése.

A tetszésnyilvánítások és éljenzések csillapultával, melyek a beszédet kísérték és követték, dr. *Wallentinyi Samu*, a Széchenyi-kör titkára üdvözölte br. *Ghillányt*, mint a Széchenyi-kör elnökét, a következő beszéddel:

Mélyen tisztelt Uraim! Engedjék meg, hogy akkor, a mikor br. *Ghillány Imre* ünnepléséről van szó, én is felszólaljak, én is csatlakozzam tisztelőihez, a kik ma és mindenkor tiszta szívből óhajtják az ő boldogságát. Nekem, m. t. uraim, az a szerencse jutott osztályrészü, hogy már évek óta vagyok br. *Ghillány Imre* titkárja — a Széchenyi-körben. S mint titkár több titoknak jöttem a nyomára. Megtudtam, mi a

— Te bizonyosan ismered ezt a «nagyságos» urat, hát nézz csak utána.

Úgy gondolta, csak egy szavamba kerül és a «nagyságos» úr azonnal elengedi a 20 koronát. De nem is lehet másképp, mikor a korcsmáros, a bíró úr, no meg a gazdák mind, mind elengedték.

— Hogyne ismerném — válaszoltam —, ismerem biz én, no majd ezt is elintézem.

Igaz, hogy én voltam az egyetlen tiszt, a ki a «nagyságos» úr ismerősévé lettem, ittam is a borából, de nekem sem a bora, sem önagsága nem tetszett.

Nem a legszebb reményekkel indultam a nagyságos úrhoz; de hátha mégis sikerül — gondoltam.

Oththon találtam, a délutáni feketekévéjét szürcsölgette. Megkértem, legyen oly jó és mutassa meg nekem azt a helyet, a honnan a tűzterek állítólag lóherét loptak. Egy jó negyedórai gyaloglás után odaértünk. Egy petrencez alja ki volt kezdve.

Nem állhattam meg, hogy meg ne mondjam a «nagyságos úrnak», hogy én nem hiszem, hogy akadt volna ütegünkben oly bolond tűzér, ki egész ideig jött volna lóherét lopni, mikor a falu tele van vele; alighanem a nagyságos úr tehenei, a melyek ott legeltek, csipkedték körül a petrencezt.

«Nagyságos úr» azonban határozottan tudta, hogy igenis a tűzterek voltak káranak okozói, s hiába kértem, hogy engedje el a 20 koronát, a melyet a legénységnek a zsoldjából kell megfizetnie. Nem engedett. Szomorúan mentem vissza jelenteni kapitányomnak az eredménytelenséget.

Másnap reggel tűz támadt éppen azon a faluvégen, a hol a «nagyságos úr» lakott s három ház leégett. Hogy nagyobb veszedelem nem támadt az csak derék

Ghillány Imre nagy és általános népszerűségének a titka. Az egyik az, hogy ő neki nincsenek titkai. Az ő élete, egyenes, magyar karaktere nyitott könyv, melybe mindenki beletekinthet, a ki tud és akar elfogulatlanul olvasni. A másik, hogy bölcsője főnemesi kastélyban ringott ugyan, de ő onnan csak a lélek nemességét hozta magával, mert ő megértve az idők szavát, nem kérde, ki hol született, mi a vallása, a prédikátuma, csak azt, hogy becsületes-e, munkás-e, jó magyar-e. A harmadik nagy titka az ő népszerűségének, hogy a társadalmi életben kulturális működésében nem azt keresi, a mi az embereket elválasztja, hanem a mi egyesíti, összeforrasztja. Uraim, ennek a szétforgácsolt, előítéletekkel teljes magyar nemzetnek sok olyan férfiúra lenne szüksége, mint Ghillány Imre. Élettem őt, mint a Széchenyi-kör elnökét, mint embert. Adja Isten, hogy még sokáig legyen Széchenyi körünknek, magyar kulturánknak, társadalmi életünknek tiszteltől és szeretettől környezett vezére!

Majd Gerbery Sándor emelkedett szólásra s dr. Vályi János eperjesi gör. kath. püspök nevében üdvözölte választókerületünk ünnepelt képviselőjét. Beszéde ekként hangzott:

Mélyen tisztelt Uraim! A hazát s mindazon drága kincseket, melyeket a haza szent neve magában foglal, csak azon esetben vagyunk képesek kellően megvédeni, ha egyetértés és igaz, őszinte, hamisítatlan szeretet honol közöttünk.

A történelem bizonyítja, hogy a szeretet hiánya, előnk szétforgácsolása sok csapást hozott már édes magyar hazánkra. A pártvillongások, a testvérharcok hány ízben megsemmisítéssel fenyegették a magyart! Óh, de sok vérzivatar vonult végig e miatt édes hazánk egen!

Uralkodjék közöttünk az egyetértés, a szeretet s az Isten áldása velünk lesz! Hisz' oly kevesen és oly magunkra hagyatva élünk itt, Európa szívében, e ragyogó szép keleti csillagon, e drága vérrrel, forró magyar könnnyel áztatott szent földön.

Szent János evangélistáról fel van jegyezve, hogy a midőn már igen öreg vala, hordágyon vitette magát híveivel s mindannyiszor erre oktatta őket: «Fiacskám, szeressétek egymást». S ezen inkább elutogott, mint elmondott szavaknak nagyobb hatása volt Demosthenes minden lángszónoklatánál.

Nekünk is ilyen prófétára van szükségünk, de a ki nem sutogva, hanem harsogva kiáltja: Szeressük egymást! Mert hazánkban a születés, a rang, a vagyon, a vallás, az elv, az érdek, a pártoskodás még most is áthidalhatatlan úrt váj, gátat emel ember és ember közé.

Egyiptom pusztaságain áll a csodás Memnon szobra, a mely, ha a melegítő nap sugarai érik — a rege szerint — csodálatosan megszólal és dicséri a meleget terjesztő napot. A szeretet melegségét terjesztő nap a mi mélyen tisztelt képviselőnk, a ki nemes szívéből fakadó melegségével a mi szíveinket is felmelegíti s azok húrjait csodálatos rezgésbe hozza.

Mélyen tisztelt Uraim! Meggyőződésem, hogy a

tűzereinknek köszönhető, a kik legnagyobb önfeláldozással segítettek az oltási munkálatokban. Nekik köszönhette a nagyságos úr is, hogy gazdasági épületei nem lettek a tűz martalékává.

Ugyanaznap délben felkerestem a «nagyságos urat», hogy kárát megtérítem. Vendégei voltak. Éppen dicsérte a tűzértséget, a melynek működése megmentette a községet a nagyobb veszedelemtől.

— Éppen jókor jöttem — gondoltam —, ezek után csak elengedi azt a 20 koronát.

De mikor még egyszer megkísérletem a nagyságos úr nemeslelkűségére, a tűzerek szegénységére hivatkozni, röviden, Pilátus szavaival felelt:

— A mit mondtam, megmondottam.

Ezzel átadtam neki a 20 kor.-t, a melyet derék kapitányunk sajátjából fedezett s otthagytam a «nagyságos» urat. El voltam keseredve, s örültem, hogy másnap otthagyjuk ezt a falut, melynek ily nagyságos ura van.

Szítáló esőben vonultunk ki a faluból, mintha az ég is sajnálta volna távozásunkat. Lassan, lépésben haladtunk, volt időm bölcselkedni.

— Miért is mentették meg tűzereink ennek a «nagyságos» úrnak a bőrét, saját épségük kockázatásával? Hát tulajdonképpen miért is nagyságos úr ez a nagyságos úr? Miért nem az bármelyik a kárvalott gazdák közül, avagy a bíró úr?

felmelegített szeretet, a képviselőnkhez való ragaszkodás és teljes bizalom hozott össze bennünket oly nagy számban. De ő ezt meg is érdemelte úgy társadalmi, mint közgazdasági s politikai munkásságával, ernyedetlen tevékenységével, kiváló műveltségével, szívóságával, szerénységével és tevékeny szeretetével.

Ő volt az, a ki a legutóbbi nagy politikai forrongások közepette az ország belső békéjét, a nemzet zavartalan fejlődését előmozdítani s a sajnálatos viszályokat a honfűti aggodalom őszinteségével csillapítani óhajtván, az édes, a nyugodt otthont a hálátlan politika zajával cserélte fel.

Ha nem volna más célom, mint az ő érényeit magasztalni, tényleg visszaélnék türelmükkel és nap-estig dicsőíteném az ő tiszta hazafiságát, munkás életének nemességét, szelid lelkét s fenkölt gondolkodását. De nem teszem, mert bármit mondanék, újat úgyszem mondhatnék, miután Sárosban mindenki tudja, kicsoda nekünk br. Ghillány Imre.

A midőn dr. Vályi János püspök úr ő méltósága nevében szerencsés lehetek öméltóságát üdvözölni és nevenapja alkalmából szerencsekívánatait tolmácsolni: teljes készséggel kérem a Mindenhatót, hogy öméltóságát, m. t. képviselőnket a haza javára igen sokáig éltesse.

Ezután Szepesházy Imre, a zborói kerület képviselője, a nagyterem karzatán egybegyűlt hölgyekre mondott pohárköszöntőt. Liptai Lajos emelkedett még szólásra s szépen előadott beszédében reflektált dr. Vályi János püspök, Gerbery Sándor tolmácsolta izenetére: «fiacskám, szeressétek egymást». Erre nekünk magyaroknak — úgymond — mindenkor szükségünk van, mert nincs nemzet, mely annyira viszálykodnék, különösen a politikában, mint mi; másrészt nincs nemzet, mely annyi szeretetnek és türelemnek tanújelét adta volna, mint a magyar, a vele együttélő sokféle nemzetiséggel szemben. S mégis akadnak lelketlen izgatók, kik csupa haszonlesésből izgatnak a magyar állameszme ellen.

Ez ellen nem védekezhetünk másképp, mint ha minden pártpolitikai tekintetektől eltekintve, egyesülünk a magyarság érdekeinek megvédése céljából.

Beszéltek még Székely Pál, ki br. Ghillány Imrét s Csabinyák Mihály, ki megyénk alispánját, Tahy Józsefet éltette.

A társaság a késő délutánig maradt együtt s Farkas zenekarának játéka mellett kedélyesen elszorakozott. Meg vagyunk győződve, hogy a szép nap emlékét sokáig őrzik meg szívükben a nagy számban megjelent résztvevők.

Ilyen gondolatok motoszkáltak a fejemben, midőn egyszerre csak azon veszem magam észre, hogy új állomásunkra érkezünk.

Mint hogy kapitányom néhány napi szabadságra ment, én voltam az ütegparancsnok. Nekem kellett tehát ütegem elszállásolásáról gondoskodnom. Oda-jövet az előre küldött elszállásoló altiszt azonnal jelentkezett a bíró úrral, a ki igen kedves megjelenésű, nyiltszívű, derék magyar ember volt.

Megkérdeztem a bíró urat, hogy vannak-e jó istállók a faluban és sok szalma. Volt mindkettőből bőven, csak széna dolgában állt csehül ez a község. Drága pénzért sem lehetett kapni. A bíró úr azonban ajánlotta, hogy forduljunk a «nagyságos» úrhoz.

— No már megint egy nagyságos úr — gondoltam —, mi lesz mivelünk?

Gondterhes fejjel fordultam be a korcsmába, hogy valami tanácsot kérjek a korcsmárostól. Az ajtóban utólért azonban a tűzmesterem, s ragyogó arczzal jelentette, hogy nincs már szénahiány, van már bőven, még pedig a «nagyságos» úrtól.

Elképedtem. Hát ez is lehetséges?

De mindjárt megértettem, a mikor elmondta a tűzmester, hogy a mint a faluban széna után járt, megállította őt az idevaló földbirtokos, a nagyságos úr, s kérdezte, vajjon ennél az ütegnél van-e G...

Czellövés a falvakon.

Lapunk legutóbbi számának vezetőcikkében foglalkoztunk a vármegye népének a vasárnapi korcsmázástól való visszatartásának kérdésével. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban kettős eszközt tartottunk czélravezetőnek. Az egyik a téli időszakra vonatkozott s hasznos és szórakoztató előadások tartásában állott. A másik eszköz a melegebb időszakban való foglalkoztatása a népek: nemes játékokkal, okszerű testedző gyakorlatokkal és a *czellövés gyakorlásával*.

Természetes, hogy a vármegyei közgyűlésnek a vasárnapi korcsmázárlatra vonatkozó határozata, a melyből multkori cikkünk fejtegetéseiben kiindultunk, csak megfelelő alkalom volt a cikk megírására. A népek a korcsmázástól való elsoktatásának czélja mellett általában a *nép szellemi és testi, erkölcsi és anyagi jólétének előmozdítása* iránti törekvés volt indító okunk a kérdésnek ilyen alakban való felvetésénél.

A Széchenyi-kör mult vasárnapi népakadémiáján, a városi Vigadó nagytermét betöltő nagy embertömeg ismét biztató jel volt arra, hogy hasonló és a falusi nép szükségleteihez alkalmazkodó téli tevékenységnek a megindítása a falvakon sem lesz eredménytelen. A mi pedig a népek nyári foglalkoztatását illeti, arra nézve már csak azért is lehet bizni a méltó sikerben, mert előbb említett nemes indító okainkhoz egy új, nem kevésbé fontos ok járul. Ez az új indok a *népnek honvédelmi kiképzése*.

Az utolsó évtized hatalmas arányú hadjáratai minden állam hadügyeinek vezetőit meggyőzték arról, hogy a katonai legénység kiképzésének leglénvegesebb és gyakorlatilag leghasznosabb része: a *lőfegyver használatában való kiképzés. A mai harcasszatnak alapja: a lőfegyvernek nyugodt, biztos és öntudatos kezelése.*

Örömmel tapasztalható az, hogy a mi hadseregünkben is a józan belátás váltja fel a merev czopf-rendszert. Ez a sokáig leszakíthatatlannak tartott czopf már nálunk is tűnedezik. A dresszura helyét a tudatos kiképzés kezdi elfoglalni. Ha itt-ott még mindig van sok kivetni való dolog a legénység kiképzésében, ezek eltüntetésének nem annyira a legfelsőbb katonai vezetés konzervativizmusa, mint inkább egyes parancsnokok személyei állanak útjában.

Bár nagyon súlyosnak fog érinteni minden adózó polgárt a hadügyi kiadásoknak roppant felszökkenése, a mely a két éves katonai szolgálatnak a gyalogságnál való behozatalával fog együttjárni, mégis a szolgálati időnek ez a leszállítása többé nem kerülhető el. Az ezzel járó különböző előnyök és sok más kényszerítő körülmény megkivánják azt. A tényleges szolgálatnak megmaradó két esztendeje a formális kiképzésre mindenesetre elegendő lesz. Erre a tapasztalat már eléggé megtaníthatott mindenkit. De a kiképzés lényegét alkotó lövészeti kiképzésben, a melyre pedig katonai köreink csak éppen a legutóbbi években kezdenek kellő súlyt helyezni, az elveszett egy esztendő feltétlenül hiányozni fog.

hadnagy úr. Mikor igenlő választ nyert, megkérte a tűzmestert, jelentse nekem, hogy mindenben kezünkre játszik, ad szénát, szalmát, csak szállást nem adhat, mert itt van az egész rokonsága, de a hadnagy urat szívesen fogadja. A tűzmestert ez annyira felbátorította, hogy azon módon két métermázsza szénát kért a nagyságos úrtól, a ki maga hozatta oda a két métermázsza szénát a tűzér-istállóhoz.

Sietve rohantam a nagyságos úrhoz, a kiből egy régi, kedves barátomat ismertem fel.

— Te vagy az a nagyságos úr, a kitől tűzmesterem két métermázsza szénát kapott? Kérlek azonban, mielőtt házad vendégszeretetedet igénybe venném, légy szíves, mondd meg a széna árát.

A nagyságos úr, az én jó barátom, azonban hallani sem akart a széna áráról. Röviden így felelt:

— Kellett, adtam. — Nincs tovább.

Másnap tűzmesterem kérdezte tőlem, hogy mennyit kell fizetnie a szénáért.

— Semmit — feleltem —, csak tartsa meg a pénzt. Tűzmesternek mindig szüksége van pénzre.

A tűzmester hálalkodni kezdett. Én azonban e szavakkal hártottam el magamról minden köszönetet:

— Ne nekem köszönje, hanem a nagyságos úrnak.

Így tudtam én meg csak, hogy tulajdonképpen kinek is jár a «nagyságos úr» czímzés G...

Ne mulassza el

az ősz közeledtével személyesen vagy levélileg egy próbavásárlást tenni **KASSÁN** nagy ruha-árúházában, a színházzal szemben. ■■■ **ERDÉLYI** Óriási választék iskolai ruhákban. ■■■ **Legszolidabb kiszolgálás. Szabott ár!**

Ez gondolkodóba ejthetné a két éves katonai szolgálattól, ha a hiány nem volna könnyen pótolható.

Erre a józan pótlásra és általában a nép széles rétegeinek a honvédelem részére való komoly és czél-tudatos kiképzésére törekszik a m. kir. honvédelmi miniszter is, a mikor országszerte mindinkább erősödő mozgalmat indít a czéllövés gyakorlásának az ifjúság között való meghonosítására.

A közelmúltban Sárosvármegye főispánja is kapott felszólítást a m. kir. honvédelmi minisztertől arra, hogy szervezze vármegyének egész területén a czéllövésnek a nép ifjúsága körében való meghonosítását czélzó mozgalmat. Vármegyének köztiszteletben álló, agilis főispánja, megértve a fontos czélt, e hó 12-ikére értekezletre hívta össze ebben az ügyben az illetékes és érdeklődő tényezőket. Ez az értekezlet kimondotta, hogy a czéllövés iránti mozgalmat mielőbb meg kell indítani és a szervezés ügyeinek intézésére a főispán elnöke alatt egy szűkebb bizottságot küldött ki.

Lapunk múlt számában közölt cikkünknek és eme bizottság munkájának céljai szorosán összekapcsolódnak.

A nép általános jólétének emelése, a nép művelése és kiképzése minden téren, egy közös vezető-szervezettel, vagy legalább is közös terv szerint és egyetértően eljáró vezetéssel sokkal szebb eredményeket érhet el, mint akár az egyoldalú — tehát a népek az érdeklődését felkelteni kevésbé képes —, akár pedig a többoldalú, de egymással nem törődő tervek szerint haladó tevékenység.

Nagyon alaposan kell itt meggondolni, hogy a nép, a melylyel való foglalkozást czélozza a mozgalom, a műveltségnek alacsony fokán áll. Örvedetes dolog, hogy a mozgalom hivatalos támogatással készül megindulni, azért mégis csak olyan mozgalom maradhat, a mely a nép önkéntes részvételére számít. Hogy így az eredmény tényleg megérje a fáradságot, hogy a kitűzött czélok valóban megközelíthetők is legyenek, annak legelső feltétele a kellően megalapozott érdeklődés felkeltése. A hivatalos nyomás, ha össze is tereli a falu ifjúságát egy-egy czéllövő-gyakorlathoz, ha kedvet önteni nem tud beleje, ha ennek a kevés műveltségű elemnek nem nyújt elegendő egyéb szórakozást is, akkor kárba veszett minden fáradság. Az eredmény lehet majd egy igen szép jelentés a magas honvédelmi kormány részére, felszerelve szép statisztikai adatokkal és gyönyörűen kitöltött lólapokkal, de a népek a honvédelem részére való igazi előkészítése soha nem lesz.

Művelni és szórakoztatni, tanítani és játszani a népet egyszerre kell, akárcsak a kis gyermekek

Az a tizenhat éves tót legény, a ki még alig felejtette a fűzfásip egyszerű hangjával való játékát, de a ki a hétnek hat napján már komoly gazdasági munkában fárad, az fog tanulni is, fog czélba is löni vasárnap délutánonként, ha játszva, ha mulatságból teheti. De vállvonogatva fog ugyanez a legény félreállni s legjobban esetben tátott szájjal fogja messziről lesni, hogy mit is akarnak az urak, — ha beállít a faluba egy katonai, vagy akár vegyes-bizottság s komoly hangon kezd neki magyarázni a puskáról, a czéllövés fontosságáról.

Kedje meg a munkát egy-két szórakoztató előadás, a mely észrevétlenül megy át lassan a tanításba. Mutassanak be képeket, mondjanak történeteket, vonzón és mesélve s vezessék rá így a népet annak a felismerésére, hogy milyen fontos szerepe volt itt vagy amott a löfegyver nyugodt és biztos kezelésében való jártasságnak. Mutassák be a jó lövésnek hatását képből és néhány jól lövő tényleges katonai lövésével a valóságban. Keltsék fel az érdeklődést és ne parancsolják, hanem csabítsák a czéllövés tanulására a nép ifjúságát. Ha az érdeklődés már fel van keltve, akkor ne sokat kirozzák a formákkal; a földolgozás a jó czélzás és a nyugodt lövés. A formális kiképzést elvégzi a kétszentes tényleges szolgálat.

Tanítsák meg a fiatalságot testedző és élvezetes játékokra, és váltsák fel a czéllövés tanulását ezekkel, hogy minél változatosabbá váljék az egész foglalkoztatás. Ha azonkívül gondoskodnak arról, hogy az öregek és a nők hol a fiatalság foglalkoztatásának és játékoknak szemléltetői lehessenek, hol pedig maguk is igényeiknek megfelelően szórakoztató és hasznos előadásokat hallhassanak, akkor meg van nyerve az ügynek az egész falu népe; az alapozás megtörtént s a jó alapokon építeni már könnyebb lesz.

Nem kell egyszerre sokat markolni. Elég az első évben három-négy faluban elkezdni a munkát és ezután a néhány községgel elért eredményeket mutassák be Szent István napján a megye székhelyén egy szép népünnepben. Hozzák el az ünnep megtekintésére lehetőleg sok községnek a népét, a példa vonzani fog, nem mulik el több négy-öt esztendőnél és folyni fog a munka a vármegye legutolsó falujában is. Úgy legyen!

KÖZIGAZGATÁS.

Sárosvármegye rendkívüli közgyűlése.

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága, a tagok élénk érdeklődése mellett, rendkívüli közgyűlést tartott az ősi székház nagy tanácstermében. A gyengélkedő főispán helyett a vármegye alispánja, *Taky József* vezette a tanácskozást, a ki a napirend előtt említést tett azon örvedetes esemény felől, mely szerint a f évben újból megalakult képviselőház elnökévé *vármegyének nagynevű fia*, kakaslomnici és berzeviczei *Berzeviczy Albert* v. b. t. t., a M. T. Akadémia elnöke, lett megválasztva. Annál örvedetesebb ez vármegyénekre, mert az ő neve, — a kire vármegyénk mindenkoron jogos büszkeséggel tekintett, s a kit a vármegye büszkén vall magáénak —, elválaszthatatlanul egybeforrt a mi vármegyénkkel; az őt ért ezen kitüntetés fény sugarai fényt árasztanak az ő szűkebb hazájára is, a melynek ő mindenkor igaz, hű fia volt.

Igaz örömmel és nemes büszkeséggel tölt el mindnyajunkat azon örvedetes tény tudata, mely szerint az ő fáradhatlan, sikerdús munkássága közben fényes elméjének nagy erejével felküzdötte magát az országos közéletnek ama polczára, melynél magasabbat magyar ember el nem érhet soha. Indítványozza tehát, hogy ebbeli igaz örömeztetünknek jegyzőkönyvünkben adjunk kifejezést s erről ónagyméltóságát üdvözlő-felirat útján értesítsük.

Az alispán megleghangú indítványát a közgyűlés igaz lelkesedéssel fogadta s egyhangulag határozattá emelte.

Majd sorra került a tárgysorozat első pontja: a folyó év végéig lejáró megbizatással bíró választott bizottsági tagok helyeinek választás útján betöltése iránti intézkedés. A közgyűlés az állandó-választmány javaslatát, mely szerint 29 választókerületben 180 bizottsági tag kerül választás alá f. hó 22—23. és 24-ik napjain az egybeállított, bemutatott kimutatás szerint, egyhangulag elfogadta.

Ezután a közgyűlés jóváhagyta még Nagysáros nagyközség által a községben építendő Tarcza-híd építésére vonatkozó vállalati szerződést. — Ezzel a közgyűlés véget ért.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör Népakadémiáján november 20-ikán, vasárnap d. u. 5 órákor lesz a második előadás, melyre a belépés díjtalan. **Műsor:**

1. Czigányzene.
2. Szavalat. Előadja *Petruss János*.
3. Általános földrajz (vetítéssel). Előadó *Kletsz Gábor*, kir. kath. főgimn. tanár.
4. Czigányzene.

A legközelebbi zeneestély — közbejött akadályok miatt — nov. 23. helyett 24-ikén, csütörtökön lesz. Kezdeté este 6 órákor. **Műsor:**

1. Mendelssohn: *Nyitány Shakespeare* «Szentiványi álom» című művéhez. Előadja a cs. és kir. 5. gyezedred zenekara.
2. a) «Hulló falevél.» Zerkovitztól. b) **Magyar dalok.** Éneklé a Kör vendége, *Pataky Vilma*.
3. **Magyar népdalok.** Czigányzenekísérettel előadja dr. *Szilágyi Imre*.
4. **Szavalat.** Előadja *Divald Klári*.
5. **Kurucz dalok.** Tárogatón előadja *Bartovich Vilmos*, zongorán kíséri *Egyed Aladár*.
6. «Madrigal.» Simonetti-től. Éneklé a Kör vendége, *Pataky Vilma*.
7. *Gregh L.*: a) «Ballgefűster», Intermezzo; b) *Westmeyer*: «Ó-német keringő-kettős». Előadja — mindkettőt vonóshangszerekkel — a cs. és kir. 5. gyezedred zenekara.

A következő háziestély:

1910. december 7-iki estély rendezője *Hoffmann Ferencz*; december 14-iki estély rendezője *Borsody Károly*; 1911. január 18-iki estély rendezője *Becht József*; február 1-jei estély rendezője *Káldi Soma*; febr. 15-iki estély rendezője *Vöröss Sándor*; március 1-jei estély rendezője *Matherny Gusztáv*.

Kérjük a közönséget, hogy a műsor-számok alatt a szereplőket ne zavarják s a hangversenytermet el ne hagyják.

A házi-esték külön műsorát mindenkor a Kör hivatalos közlönyében: az «Eperjesi Lapok»-ban fogjuk közölni s ezek a műsorok a Kör helyiségében s Kósch Árpád egyf. pénztáros úr üzetében is ki lesznek függesztve.

Az előadásokat a közölt napokon a nemzeti-színű lobogónak a «Fekete sas» épületére való kitételével is jelezni fogjuk.

A Széchenyi-kör igazgató-választmányának múlt évi márcz. hó 21-iki ülésén hozott határozata értelmében 10 éven aluli gyermekek a Kör estélyeit nem látogathatják; a f. évi október havában hozott határozata értelmében pedig a testületi-tagság ülőhelye nem jogosít.

A Széchenyi-kör igazgató-választmányának határozata értelmében a Kör helyiségei (karzatok is) csakis 5 órákor nyitvatnak.

A Kör népakadémiáján az ismeretterjesztő, népszerű előadások újból megkezdődtek. Az első nov. 13-ikán volt d. u. 5 órákor a város Vigadó nagytermében, a melyet ezúttal is megtöltött az érdeklődő közönség. A cs. és kir. 5. gy.-e. zenekarának játéka után *Tornay Mátyas* ág. h. ev. tanító-képző-intézeti növendék nagy hatással szavaltta el *Várad Antal* «A tanú» cz. költeményét, majd *Kletsz Gábor* kir. kath. főgimn. tanár tartotta meg első előadását az általános földrajz köréből: a *hegyekről*. A szárazföldön látható főbb felszíni formák ismertetése után szólt a hegyek keletkezésének okairól: a tektonikai, vulkáni és eróziós tényezőkről, a melyek a különböző hegységfajtákat hozták létre. Szólt azután a hegységek főbb alakjairól: a lánczhegységekről, hegy-csoportokról, hegysorokról és rögs hegységekről. Ismerte a tűzhányók működésének lefolyását, a vele kapcsolatos tüneményeket, majd a hegy részleteinek (a hegy lába, oldala, teteje, völgyek) magyarázata után szólt a hegységek szerepéről, az emberre való jelentőségéről, végül pedig azokat a tényezőket ismerte, a melyek a hegyek pusztulásában működnek közre. Előadását 47 vetített-képpel illusztrálta, a vetítő-gépet *Pesko Ödön* koll. főgimn. tanár kezelte. A műsor utolsó pontja ismét katonazene volt.

Zeneest. Nov. hó 17-ikén rendezte a zenei választmány érdemes és agilis elnöke, *Matherny Gusztáv* ez évad első házi-estélyét. A hangverseny megnyitót és befejező számait az 5-ik gyalogezred zenekara szolgáltatta. A «Parasztbecsület» nagy ábrándját és «Börgeg» nyitányát hallottuk precíz és összevágó előadásban. Úgy a zenekar játéka, mint *Hoffmann* karmeste vezetése mintaserű volt. A betanítás és a gondos összetanulás a karmester dicséretes munkájának eredménye. *Várad Margit* a megjelenésével is meghódította a közönséget. Dalainak előadásával pedig csak fokozta a hatást. A «Carmen»-ária, a «Csalogánydal», nemkülönben *Saffi belépője* («Czigánybáró» operetéből), továbbá a baba dala («Hoffmann meséi»-ből) ugyancsak próbára teszik egy énekeső tudását. *Várad Margit* sikeresen állotta ki a próbát, nagy hangterjedelmével és énektudásával méltán megérdemelte a zajos tapsokat. A zenekari kíséret, éppúgy, mint *Becht József* zongorakísérete tökéletes volt. *Bognár Árpád*, *Moskovits Béla* zongorakísérete mellett, *Raff* «Cavatina»-ját, *Beethoven* G-dur románczát, *Bach* «Gavotte»-ját és *Hubay* «Hullámzó Balaton» csárdajelenetét játszotta hegedűn. Kiforrott művészi előadás, nagy technika jellemezték a játékot. *Schumann* «Träumerei» című darabját hallottuk ráadásul éppoly szép előadásban, min a többi. *Grieger* Aranka kedvesen és helyes interpretálással adta elő *Kribel* Aladárral a «Baleset» című dialogot. *Kribel* méltó partner volt. A közönség zúgó tapsokkal honorálta a nyújtott művelzetet. A közönség egy része még mindig nem akarja elhinni, hogy hangos beszélgetésével nemcsak a szereplőket, hanem a többi hallgatókat is zavarja. *Fnkly.*

H I R E K.

Kérelem a nagyközönséghez. Az eperjesi városi kórház igazgatósága elhatározta, hogy mint minden évben, ez éven is karácsonyfát állít betegeinek a szeretet ünnepén. Ez úton kéri a közönséget, hogy a szegény betegek részére, kiknek a szeretet s öröm ünnepét kórházban kell tölteniök, felállítandó karácsonyfát nemes ajándékaival (ruha, dohány, pipa stb.) feldíszíteni sziveskedjék.

Kinevezés. Dr. *Vályi János* v. b. t. t., eperjesi püspök, az elhunyt dr. *Repák Jenő* helyébe dr. *Rusznak Miklóst*, a FELVIDÉK felelős-szerkesztőjét, theologiai tanárt nevezte ki egyházmegyei tanfelügyelővé.

Papszentelés. Dr. *Vályi János* v. b. t. t., eperjesi püspök házi-kápolnájában *Bihari Béla*, *Dobó Árpád Jenő*, *Gyulai Jenő*, *Korba Mihály*, *Milly Mihály*, *Petrík Miklós* és *Zubricsky Dezső* végzett papnövendékeket november 13-ikán szentelte subdiaconusokká, 17-ikén diaconusokká és 20-ikán presbiterekké.

Kérelem a jótékony szivekhez! Az Angolkisasszonyok eperjesi «Sancta Maria»-intézete azon kéréssel fordul a könyörületes szivekhez: sziveskedjenek akármilyen kis adománnyal hozzájárulni, hogy a szegény gyermekek karácsonya valódi örömmel legyen. Intézetünkbe több mint 300 nagyobb-részt szegény napszámos- vagy szolgálatban levő szülők gyermeke jár, kiknek szeretnők a karácsonyt emlékeztetéssel tenni. Azért a legkisebb pénzbeli adományt,

játékszer, nagyobb kérésünk tagjai a rásához szálljon a — I szül. szent arvaszéki életének vedés utá 3 órákoróm. kati süjtött es. szül. Dob szül. Dob mekei, ifj Göm Irénke, n szombato — kisasszon úrhölgye angol ta Közleblt — A S pénz a magya — A helyettes eperjesi adomány Ágoston — A fióküzlet figyelmé — « ros a Magy gató-vál Múzeum Béla or olvasásr — A séges lo házi fod — ságban, czégnél — kereske látogató (téli) ta lyamra — tások a figyelme kus sz kel, ho nálati u utasítar forgalor Tarsató szappan védjegy — I tek — katholt előtt l letével, Korán Péchy Bélaffy dr. Ba Kurim említés szülött gyűlés — Luchs — riur díster estélyr mét é számb — eszköz kedés

Szerdán, nov. 23-án
délután 4³⁰—7³⁰-ig

KATONAZENE-HANGVERSENY BERGER kávéházában.

— Bártfa város képviselőtestülete nov. 10-ikén tartott rendkívüli közgyűlésén a legtöbb adót fizetők 1911. évi névjegyzékének összeállítására, Exner Ernő elnöke alatt, Korányi Antal, Francz Vilmos, Tepliczky Nándor testületi tagokból és a városi főjegyzőből álló bizottságot kiküldötte; tudomásul vette, hogy az 1911. évi pótdadó a törvényhatóság által helyben hagyott javaslat értelmében 31%-ban, — a földadót fizetőkre nézve pedig 37%-ban lett megállapítva; a vámbérlési ügyében pedig úgy határozott, hogy az eddigi bérlők 20,351-koronás ajánlata elfogadatik, ha a kiírandó nyilvános árverésen magasabb ajánlat nem tétetik. Az árverés eredménye azonban a közgyűlésnek bemutatandó — helyben hagyás, illetve határozat céljából. Jóváhagyta a közgyűlés a fürdőbérlők 1909. évi zene- és gyógydíj-számadását.

— Az ügyvédi gyakorlat meghosszabbítása. Mithogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. A kik azt akarják, hogy az új törvény rájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. Dobó jogi szemnariumához (Kolozsvárt, Bolyai u. 3.), melynek segítségével hat hét alatt letehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kiköcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felőlelő jegyzetét, melyekből otthon elkészült jelöltek rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele” cz., most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

— Korcsolyák mindenféle minőségben és számban *Theiss* Árminnál Eperjesen olcsón kaphatók.

— Baleset. *Pethe* Ferencz II. gimn. oszt. tanuló, *Pethe* Ferencz, az ismert sportterfű fia, mult napokban nyújtógyakorlat végzése alkalmával a gimn. tornacsarnokban a nyújtóról leesett s karját törte.

— Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy szekrekedés következtében fel-fűvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi *Moll-féle Seidlitz-porok* használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvételre *Moll A* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A* készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— Az eperjesi szabóifjúság mulatsága. Az eperjesi szabóifjak f. évi nov. 20-ikán a „New-York” kávéház dísztermében, munkanélküli társaik segélyalapja javára, szépségversenyyel egybekötött táncmulatságot rendeznek. Kezdeté este 8 órákor. Személyjegy 1 kor. 40 fill., családjegy 3 kor.

— Kérelem a nemesszívú emberekhez, de különösen a varmegye asszonyaihoz, leányaihoz! Hegyeink csúcsai fehérbe öltöztek! Hideg, dermesztő, éles szél vívít! A jószívű emberek készülnek a nyomorgó, szegény és éhező embertársaikat felruházni, azoknak éhségét csillapítani! E jótétemény gyakorlása közepette ne feledkezzünk meg a szegény álatokról sem. Kerünk szorgalmas munkásait, szemünk gyönyörködőit, a hasznos madarak nehéz, nyomorúságos napoknak mennek elébe. Adakozzunk részükre is csillapítsuk az ő éhségüket, enyhítsük az ő nyomorúságukat is! Oly csekélységgel gyakorolhatunk e téren jót. Asztalunk hulladékait, morzsáit gyűjtjük össze és juttassuk azokat a Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesület aulit penzárnokához. Köszönettel fogadjunk ezenkívül madáreléséget, kisebb pénzadományokat is. Tollas kis barátaink meghalálják mindazt a tavasszal: hernyó-, rovarpusztítással. Néma kis pártfogóim nevében kérem a nemesszívú állatbarátokat, részesítsék figyelemben adományért kinyújtott kezemet! *Bohrandi* Lajos, a Sv. Á- és M.-v. E. pénztárosa.

— «A Renaissance» most megjelent 13-ik számának különös érdekessége az a hosszú politikai tanulmány, («Pálok fordulása»), melyben Méray-Horváth Károly erős dialektikával bizonyítja, hogy az általános választójog politikája az egyetlen út, mely végleges megegyezést teremthet a nemzet és korona között. A fűzet többi része is egész sor értékes frászt közöl: tartalma itt következik: Méray-Horváth Károly: Pálok fordulása. Révész Béla: Régi novellák (VI, Az ördög motollája). Telkes Béla: A próba (vers). Babes Emil: Demokratizmus és naturalizmus. Ádám Böske: Szonettek (vers). Mohácsi Jenő: A borzadás költészete Somlyó Zoltán: Délelőtt (vers). Bölöni György: Noa-noa. Berde Mária: Éjjeli zene (vers). Erdélyi Viktor: Revue (Egy magyar iparvállalat). Halász József: Versek. Kritika. Közgazdaság.

— Az Eperjesi Vadásztársaság nov. 13-ikán, vasárnap tartotta idei első kerékerdei hajtóvadászatát. Ezen 14 vadász vett részt. A vadászat rendezője Sitányi Lajos társ. tag volt. Terültre került: 1 őz, 23 nyúl és 1 bagoly (Nyetea Ulula). (Bdt.)

— Elismert legjobb szalonporosz-köszön *Mikolák* István tüzletében Eperjesen kapható. *Háshos* szállítás.

— Erdei famagvak eladása. Az erdőbirtokosok által gyűjtött és eladásra szánt erdei famagvakról szóló és a földművelésügyi miniszter által kiadott kimutatások a kassai kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában megtekinthetők, miről az érdekeltek magkereskedők értesítettek.

— Figyelmeztetés. Wechsler D. leMBERGI gyáros «Nil» elnevezés alatt szivarkahüvelyeket hoz forgalomba a magy. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság állítólagos engedélyezésevel. Mithogy a magy. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság ily engedélyt nem adott ki, a kassai kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti a szivarkahüvely árusításával foglalkozó kereskedőket, hogy a fent közölt megjelöléssel, mint a valóságnak meg nem felelő és az 1884. évi XVII. t.-cz. 58-ik §-ába ütköző üzleti jelzéssel ellátott árúknak forgalombahozatalától a törvényes következmények elkerülése végett őrizkedjenek.

— Tévedés azt hinni, hogy a poloskák petéikkel ki nem írthatók. Ha a Löcherer *Cimexin-poloskairtot* használjuk, úgy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Löcherer Cimexin mindentűt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít, nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: *Löcherer* Gyula gyógyszerárakban *Bartfán* és *Pálesch* Árpád drogeriájában *Eperjesen*.

— Automobil-közlekedés. A kereskedelmi miniszter az automobilok járatását tavaszig elhalasztotta, az elhalasztást az idézte elő, hogy a gyárosok a tisztán magy. gyártmányú automobilokat a már két ízben meghosszabbított határidőre mostanáig sem tudták szállítani. Az automobil-járatok hivatva vannak, hogy városunk a Makoviczával és Sztropkó vidékével közvetlen és olcsóbb összeköttetést kapjon. Tekintve, hogy Bártfa városa anyagilag is áldozatot hozott a remélt közlekedésért, sajnáljuk az elhalasztást. Ez ügyben, e napokban, Pál Imre p.-t.-igazgató tisztelt Németh László h. polgármesterrel, megköszöntve a város áldozatkészségét és a garage használatát az automobilok megérkezéig megengedte.

— Valódi Sollingeni zsebkések, ollók, beretvák *Luchs* fiókjában, Fő-utca 40.

— A czéllövés meghonosítása a nép között. A honvédelmi m. kir. miniszter leiratban felkérte megyénk főispánját — a ki sokoldalú elfoglaltsága mellett is szívesen tevékeny részt vesz minden mozgalomban —, hogy a czéllövés meghonosítása érdekében társadalmi mozgalmat indítson, illetve egy a megye egész területén működő lövész-bizottságot szervezzon. A főispán november 12-ikén d. e. 1/2 12 órára egy értekezletet hívott össze, a melyen a gyengélkedő főispán helyett megyénk alispánja, Tahy József elnököt. Az értekezleten, a főispán meghívása folytán résztvettek: a helybeli honvédség részéről: Jankovich zászlóaljparancsnok, Kollár, Szidon századosok; a kollégiumi főgimn. képviselőben Gómory János igazgató; a tanfelügyelőség részéről dr. Tergina Gyula tanfelügyelő, Chityil Pál isk. igazgató; az ETVE. részéről Dvortsák Győző egyet. titkár, Berzeviczy Elek és Bayer Róbert választmányi tagok, azonkívül az érdeklődő sportterfűk közül Banó Aladár, Bánó Dezső, Bánó Iván, Kőszeghy József, dr. Semsey József. Az értekezlet egyhangulag kimondja, hogy egy megyei czéllövés-bizottság szervezését kívánatosnak tartja s erre a czélra egy kisebb bizottságot küld ki, a mely a szervezést megindítja. Az elnökölő alispán az értekezletet a határozat kimondása, illetve az előkészítő-bizottsági tagok kijelölése után berekeszti.

— Elsikkasztotta a táncmulatságot. Az eperjesi csizmadia-ifjúság mulatós kedvében elhatározta, hogy táncmulatságot rendez. Ötven koronát gyűjtöttek össze maguk között s azt azzal adták át Nagy József barátjuknak, hogy készítse elő mulatságukat, a hogy legjobban tudja, hogy panasza ne legyen senkinek. És Nagy József elő is készítette a mulatságot, sőt: meg is tartotta, de csak a legszűkebb körben. Meghívókat nem bocsátott ki, hanem amúgy

játékzenét, süteményt, használt ruhaneműt stb-it a legnagyobb köszönettel fogadjuk. Azért bátorkodunk kérésünkkel már most jönni, mert a Mária-kongregáció tagjai a begyűlt pénzen beszerzendő ruhaneműek vásárlásához már most hozzáfognának. A jó Isten áldása szálljon a kegyes Jótévekre!

— Halálozások. Dobói *Dobay* Árpádné szül. Szentiványi Szentiványi Amália, dobói *Dobay* Árpád árvas-örökösök neje, november 15-ikén esti 1/2 9 órákor, életének 52-ik, házasságának 20-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése november 17-ikén d. u. 3 órákor a legnagyobb részvét mellett ment végbe a római k. egyház szertartása szerint. A legközelebbiről süjtő családtagok: *Dobay* Árpád férj, ifj. *Lévay* Istvánné szül. *Dobay* Klára, ifj. *Dobay* Károly, *Szeghy* Andorné szül. *Dobay* Aranka, *Dobay* Mária, *Dobay* Ilma gyermekei ifj. *Lévay* István és *Szeghy* Andor vejei.

Gómory János főgimn. igazgató 5-éves leánykaja, *Iréne* nov. 18-ikán hunyt el. Temetése nov. 19-ikén, szombaton d. u. 2 órákor volt.

— Angol tanfolyam. Az Angol-kisasszonyok «*Sancta Maria*» intézetében úrlányok és úrhölgyek részére december havában heti 3 órával angol tanfolyam nyílik meg. Egy óra honorárja 2 kor. Közlebbi felvilágosítást az intézet főnöknője ad.

— A Sárosvármegyei Takarékpénztár R.-t. már most váltja be *díjmentesen* a magyar koronajáradék decz. 1-jén lejáró szelvényeit.

— Adomány. *Vilczs* János, árvaszéki elnökhelyettes, 100 koronát adományozott ismételen az eperjesi tüdőbeteg szanatórium céljaira. Ezen nemes adományért ez úton mondunk köszönetet. Dr. *Csatary* Ágoston, dr. *Holnics* Gyula.

— A Luchs Ede és Társa czég fióküzletének mai hirdetésére felhívjuk a m. t. közönség figyelmét.

— «Eperjes szabad királyi város czimerei és pecsétjei» czímen, a Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság igazgató-választmányának nov. 24-iki ülésén, a Nemzeti Múzeum tanácstermében a társaság jeles tagja, dr. *Iványi* Béla orsz. levéltári fogalmazó fölvilágosítást tart. A fölvilágosításra több helyi notabilitás meghívást kapott.

— A legújabb hajviselethez szükséges loknik, hajbetétek s hajfonatok *Bilich* Ferencz színhazi fodrásznál készülnek, Fő u. 63. Kifésült haját veszek

— Légelzáró vatta különféle vastagságban, fehér és barna színben kapható *Theiss* Árminnal, Eperjesen.

— Továbbképző-tanfolyam. A kereskedelemügyi miniszter, az Eperjesen eddig is igen látogatott s nagy sikerrel működő iparostovábbképző (téli) tanfolyamot ez évre is engedélyezte. A tanfolyamra főleg az építőipari szakból sokan jelentkeznek.

— Bőrápolás. A gyakori védjegyhamisítások arra intenek, hogy a védjegyek valódiságára figyelemmel legyünk. A Berger féle gyógy- és higiénikus szappan hirdetéscsibben lenyomatott védjegy rajta kell, hogy legyen minden göngyöleten, czímként, használatai utasításon és a szappanokon is. Utasítatok vissza-utastandók, mivel csak a valódi, több mint 40 év óta forgalomban levő Berger-féle szappanok, G. Hell és Társától, bírnak kiváló hatással. Minden Berger-féle szappan magán hordja a hirdetésekben lenyomatott védjegyet. Kaphatók minden gyógyszerárban.

— Fegyverek, töltények, serétek *Luchs* Ede és Társa fiókjában kaphatók.

— Katholikus nagygyűlés. A katolikus nagygyűlésen, mely nov. hó 13-ikán délelőtt 11 órákor nyílt meg gr. Széchenyi Emil elnökeletével. Sárosmegyéből a következők vettek részt: Korányi Antal, Kleinovszky Antal, Zaborovszky Béla, Péczy Elemér, Hodossy Sándor, Zsebráczky Géza, Bródy Bálint, dr. Desseffy István, Magyar József, dr. Baan Achill, Biloveszky József, Vasskó József, Kurimszky János és mások. Nem hagyhatjuk megemléks nélkül, hogy dr. Zsenbery István. megyénk szülőtte nagy érdemeket szerzett magának a nagygyűlés rendezése körül.

— Linoleum-padlólak legolcsóbb *Luchs* Ede és Társa fiókjában

— A tüdőbetegek szanatóriuma javára december 8-ikán, a Kollégium dísztermében rendezendő francia-magyar irodalmi estélyre felhívjuk a nagyérdemű közönség szives figyelmét és érdeklődését. A részletes műsört a jövő lapszámban teszszük közzé.

— Baba-javítás gyorsan és pontosan eszközölthető Eperjesen, *Theiss* Árminnal játékkereskedésében.

bizalmasan magához intette a kávéház tündérét s el-
tűntek a szepareban. A cigány persze nem hiány-
zott. A multság fényesen sikerült s az 50 korona
éppen csak elég volt. A multság híre eljutott Nagy
József barátainak a füléhez is, kik első haragjukban
följelentették.

— **Janika vizsgálk.** „No Jankó, meg
tudod-e mondani, mi a legdrágább kincse az ember-
nek? — „Az egészség! — „Nagyon jó; tehát mire kell
a legjobban vigyázni? — „Az Esterházy-cognacos
üvegre, mert ha eltörjük, apa agyonút...”

— **Libatolvaj.** Schvarcz Samu kocsmáros
panaszt tett a rendőrségen, hogy nagy fáradtsággal
szép gömbölyűre kihízalt libáját valami gonosz ember
ellopta. A tolvaj Sechni István faczér kocsis személyé-
ben még libástul megkerült. A kihallgatásnál keserves
gúnynyalmondotta: „egyszer akartam zsíros libát enni
s most sem sikerült”.

— **Az influenza** újból epidemice lép fel
egész Európában. Mindenki ismeri ezt a konok bajt,
mely főleg a tüdő-komplikációk révén félelmes. Ne
mulasztja tehát el senki — influenzánál, főleg ha köhö-
gással párosult — néhány hétig *„Sirolin Roche”*-t szedni.
A Sirolin Roche elismert gyógyszer a légzőszervek
összes hurutos betegségeinél, megakadályozza a gümös
bacillusok kifejlődését és elterjedését; kellemes ízű, az
étvágyat javítja és az össztáplálkozást fokozza.

— **Megfagyott.** Kalusa Mihály ábrányi
lakost november 11-ikén, reggeli 9 órákor az ábrányi
határban halva találták. Az orvosrendőri nyomozás
megállapította, hogy a szerencsétlen ittas állapotban,
megelőző éjjel hazafelé igyekezett, elesett s a magával
tehetetlen ember megfagyott.

— **Elfogott kivándorlási ügy-
nők.** A lubotényi határrendőrség, kivándorlás elő-
segítésének gyanúja miatt letartóztatta Birós György
eperjesi favágót, a ki évek óta azzal foglalkozik, hogy
az útlevelel nélküli kivándorlókat a határon átszökteti.
Ez a huszadik eset, hogy elfogták, de mindannyiszor
szabadon kellett bocsátani, mert Birós oly ügyesen
tudta manipulációit leplezni, hogy a kihágási eljárás
megindításához elegendő anyagot nem tudtak ellene
összegyűjteni.

A szomszédból

— **A löcsei estély.** Az eperjesi Evang.
Theologiai Otthon theol. és jogakad. ifjúsága nov.
12-ikén dr. Szlavik Mátyás felügyelőtanár vezetése
mellett Löcsén, a városi vendéglő nagyertermében, saját
pénztára javára úgy anyagi, de különösen erkölcsi
tekintetben fényesen sikerült irodalmi estélyt rendezett.
Ott volt a löcsei intelligencia színe-java: a főispán,
alispán, vármegye, törvényszék, bíróság, több városi
tisztviselő, a középiskolák tanár-kara, Jurkovic Emil
tankerületi főigazgató, a felsőbb leányiskola tanárkara
és érettebb ifjúsága és az ezredessel az élén majdnem
az egész katonatisztikar. Az estély bevétele meghaladta a
400 kor-t, a melyből 150 kor. maradt az Otthon céljaira.
Az estély műsora a következő volt: 1. „Viharban”,
Dürner-től. Énekelte az alkalmi kar, Egyed Aladár
vezetésével. 2. „Csáki Lóra”, Dengi L.-tól. Szavaltta
Klanczay Gy. 3. „A három világvallásról.” Ismertette
dr. Szlavik Mátyás. 4. Kurucz-dalok, Szent-Gály Gy.-tól.
Énekelte az alkalmi kar, Egyed Aladár vezetésével.
5. Magyar dal. Szövegét írta Heródek S., zenéjét sze-
rezte Kerner J. Előadta Matyuga K., zongorán kísérte
Egyed A. A közben előforduló tenor-solót énekelte
Fábró A., a bariton-solót Krcsméry Gy. 6. „Dalosok
indulója.” Énekelte az alkalmi vegyeskar, Rátz V.
löcsei tanító vezetésével, mely utóbbiban húsz löcsei
hölgy szerepelt. A műsor minden egyes pontja álta-
lános tetszéssel találkozott. Úgy Klanczay jh. és Matyuga
K. theol. gyönyörű szavaltata, mint az alkalmi és vegyes-
karnak művészi összhangzattal előadott dalai valóság-
gal felvillanyozták a löcsei közönséget. Egyed A. kar-
mester általános elismerésben részesült. A közönség
lelkes tapsaira Bartovics V. jh. tárogaton mutatott be
pár melabús és lelkes kurucz-dalt Egyed A. zongora-
kíséréte mellett és utóbbi még külön saját szerzeményű
zongoradarabokat is adott elő. Nem kevésbé tetszett
az alkalmi vegyeskar ritka összhangzatos indulója is,
a melyben a löcsei hölgyek is szerepeltek. A vezető-
tanár előadása a budhizmus, muhamedanizmus és a
kereszténység világvallásainak alapítóiról, koráról és
tanrendszeréről szólt. Az estélyt a késő reggeli órákig
táncmultság követte. Az eperjesi vendégek magán-
házaknál voltak ellátva. Felülvezetésekben a követke-
zőket jegyeztük föl: Tilkovszky 5, Jurkovic E. 3,
Smergl 5, Legeza 3, Würsching 1, Szűcs 1, Prichradny
O. 3, Rejovszky J. 4, Scholtz G. 3 és gr. Csáky V.
5 korona. Az estélyre a termet Löcse városának ta-
nácsa ingyen engedte át, Smergl ingyen fát adott s a
villanostársaság mérsékelt áron áramot. Másnap,
vasárnapon, az ev. templomban Heinz L. III. éves
theologus nagy hívő-közönség jelenlétében nagyhatású
egyházi beszédet mondott. A begyűlt offertórium, 30 kor.,

szintén az Otthonnak szól. Az eperjesi vendégek meg-
tekintették a löcsei városházát, annak tanulságos mú-
zeumát, a XV. századbeli kath. templomot, a Thurzó-
házat és a löcsei fehér asszonyt. A közebédet Löcse
városának ev. társadalma adta a vendégeknek. Az estély
előkészítésében és fényes anyagi és erkölcsi sikerében,
éltető lelke és mozgató ereje: Egyed A. mellett leg-
nagyobb része van Illgen Antal löcsei ev. lelkésznek.
A vendégek a legkedvesebb emlékekkel és jóleső
érettel hagyták el a délutáni gyorsvonattal Löcse vá-
rosát s annak finom ízlésű, nemesen gondolkodó és
áldozatkész, művelt közönségét.

— **Az Abauj-Tornavárn. és
Kassai Közművelődési Egye-
sület** f. évi november 10-ikén, d. u. 6 órákor
tartotta a vármegyei háza kistermében rendes igazgató-
tanács ülését. Az ülésen dr. Takács Menyhért prépost-
prelátus elnökelt, a kinek a megjelentekhez intézett
üdvözlő beszéde után Össz Béla dr. segédtanfelügyelő
tett jelentést arról, hogy az egyesület a közgyűlés
határozata folytán két vetítógépet szerzett be az egye-
sület által a vármegye területén rendezendő ismeret-
terjesztő, tudományos Uránia-előadások megtarthatása
végett, a mely célra a közgyűlés által engedélyezett
700 koronából 630 koronát költöttek. Az Uránia-
előadásokat akként óhajja az egyesület megtartani,
hogy a vármegye területét három körzetre osztja,
melyek közül az elsőbe Bárcza, Enyiczke, Nagyida,
Szepsi, Jászó, Meczenzef, Stoósz, Somodi, Torna, Szin,
Hídvégardó, Gyagyvendégi és Buzita községek tartoz-
nak. A második körzetben vannak: Nagyszaláncz,
Hollóháza, Füzérradvány, Alsókéked, Göncz, Vilmány,
Vízoly, Abaujker, Abaujkszántó, Szikszó, Abaujnéadas,
Forró és Szina községek. Szabó Gyula bátyoki és
Holyóki Mihály benyeki tanítóknak jutott a hazafias
célra tekintettel vállalt ama feladat, hogy a harmadik
körzetben: Magyarbód, Petőszinye, Regeteruszka,
Garbócbogdány és Ránk községben saját vetítő-
gépeikkel tartanak tudományos előadásokat. Az elő-
adásokat, a melyek során földrajzi, történelmi és néprajzi
felolvasásokat rendeznek, december, január és
február hónapokban fogják megtartani. Kresz János
indítványára elhatározta az igazgató-tanácsülés, hogy
a helyi gyárakban magyarnyelvű tanfolyamokat rendez
a tótajkú munkások számára. Egyelőre a téglá-
dohány-, Franck- és Schirger-féle gyárakban nyitják
meg ezeket a magyarság terjesztése érdekében tartandó
előadásokat. Ezzel esti 7 óra tájban az ülés véget ért.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Szombaton (nov. 12-ikén) az operává átdolgozott
„Kameliás hölgy”, „La Traviata” került színre, főszerep-
ben Solti Vilmával (Violetta Valeri). Igazán nem dicsér-
hetjük eléggé az igazgató jó szándékát, a ki anyagi
áldozatot nem kímélve, csakhogy a kényes közönségünk-
nek kedveskedjék, előadatta a mai operát. Hogy erejét
felülmúlta a vállalkozás, az nem róható fel bűnéül.
A szereplő személyzet is mindent nyújtott, a mit csak
nyújthatott. Solti Vilmának és fivérének szép sikere
volt, de a közönséget csak Székely Gyula (Germont
György) éneke tudta magával ragadni, ő igazán re-
mekelt. — Külön kell kiemelnünk a zenekart s veze-
tőjének gratulálunk a mai est sikeréhez.

Vasárnap (nov. 13-ikén) délután harmadszor került
színre a „Sasfók”. — Este megismételték a „La
Traviata” előadást majdnem üres ház előtt.

Hétfőn (nov. 14-ikén) a „Lili” került színre ismert
jó előadásban, szép ház előtt.

Kedden (nov. 15-ikén) Ibsen „Nóra”-ja került színre
zsúfolt ház előtt. Fényes est, kitűnő előadás s hasonló
rendezés; Szóts András, a társulat közkedvelt titkára
bebizonyította mai rendezésével, hogy a legtehetsége-
sebb rendező. — A mai zsúfolt házról következtethetjük,
hogy a mi közönségünk nagyon szívesen keresi fel
a drámai előadásokat, a minek két magyarázata van:
először: kevés oly intelligens közönség van, mint a
mienk; másodsor: mert Markovics Margit művészi
játéka, az itt évek óta meglehetősen alacsony fokon álló
előadásokat hihetetlen magas fokra emelte. Sok szerep-
ben ragyogtatta istenáldotta tehetségét, de a mit ma
„Nóra”-ban nyújtott közönségünknek, az minden vára-
kozást felülmúlta. Nem hiszem, hogy volt egyetlen
ember, a karzatot sem véve ki, a ki ma este Ibsen
„Nóra”-ját meg nem értéte volna. A lelkét tárta ki
előtünk Markovics Margit; átragyogtatta rajta Nóra
örömét, pajzánkodását, víg kedélyét, félelmét, rettegését
s meghasonlását. Ibsen meglevenedett Nórája járt-
kelt ma a színpadon és a közönség mintha templom-
ban lett volna, oly áhítattal, megilletődve hallgatta
kedvenc színésznőjét. Partnere Szóts András volt, a
kiről mint rendezőről már megemlékeztünk. Színészi

kvalitásairól is csak a legnagyobb elismeréssel nyilat-
kozhatunk. Helmer Róbert szerepében nagyszerűen
adta az önző, számító férfit, a ki feleségében csak
bábút lát, hogy szórakozzék vele, s nem élete osztályosát.
T. K-Thege E. Lindenné szerepében szép sikert
aratott. Faragótól ma lártunk először nagyobb alakítást
s igazán meglepett bennünket alakításával és játékaival.
Ernyeí Günther ellenszenves szerepét játszotta. Jó volt.

Szerdán (nov. 16-ikén) Marton és Bakonyi kedves
operettjét, a „Bob herceg”-et adták, czímszerepben
Feledi Boriskával, a kinek, mint minden fellépő alkalmi-
mával, igazán szép sikere volt ma este is. Kár, hogy
oly kevés-számú közönség gyönyörködhetett mai
művészi játékában s énekében. Pomponius hálás szere-
pét a társulat igazgatója játszotta s ma is mesteri
alakítást lártunk tőle. Annie szerepében Fátoly Heddy-
nek volt szép sikere. A többi, kisebb szereplők is mind
jól játszottak.

Csütörtökön (nov. 17-ikén) harmadszor adták a
„Tévedt nő”-t, teljesen üres ház előtt.

Pénteken (november 18-ikén) került újból színre „A
csöppség”, ismert jó előadásban.

A hátralévő 10-napos szezon műsora a következő:
Hétfőn, mérs. helyárrakkal: „Bob herceg”, op. **Kedden**,
Feledi Boriska jutalomjátékával: „Nebántsvirág”, op.
Szerdán, „Muzsikuszány”, op. **Csütörtökön**, Markovics
Margit jutalomjátékával: „Francillon”, dráma. Kiváló
művésznőnk, kinek egy-egy fellépő telt házat jelent,
Dumasnak bájos színművét, a szellemességétől szípkázó
„Francillon”-t választotta jutalomjátékával. A czímszerepet
játsza benne s mint értesülünk, szintén kedvencz és
kitűnő szerepe. Utólérhetetlen társalgó művészetében
lesz alkalmunk gyönyörködni s biztosra veszzük, hogy
művészetének hódolói mind ott lesznek ezen az estén.
— **Pénteken**, mérs. helyárrakkal: „A bőregér”, op.
Szombaton: „Csáki és kalap”, szatira. **Vasárnap**:
„A kereszt jelében”, dráma. **Hétfőn**: „Balkáni herceg”,
op. **Kedden**: „Madarász”. **Szerdán**: „A balga szűz”.

EGÉSZSÉGÜGY.

Alább közöljük a vármegyei főorvosnak a f. hó
14-ikén tartott közgazgatási bizottsági ülésen tudomá-
sul vett havijelentését.

Sárosvármegye területén az elmúlt október hóban
az egészségügyi viszonyok kedvezőek voltak ugyan,
de viszonyítva az előző hónapoz, rosszabbodtak, a
mennyiben úgy a betegségi, valamint a halálozási
esetek száma szaporodott.

Előterben állottak a légzőszervek hurutos és lobos
bántalmái s több községben fertőző kórok is.

Járványos betegségek közül megfigyelés alá került
a kanyarónak 249 esete 11 községben 8 halálessel,
még pedig Szánkón 30, Sebeskellemes 10, Bányavölgy
7, Szorocsány 17, Körörsény 5, Viskón 11, Kurimán 10,
Nyársárdon 3, Orlón 7 és Felsőkányán 129; a ron-
csoló toroklob két, halálos kimenetelű esete Tarkón
és Tótsóvárt; a hasihagymáz 8 esete 3 községben 2
halálessel, még pedig Ladomérvágáson 1, Jernyén 2,
Hernádszentivánban 5; a vörheny 39 esete 4 község-
ben 1 halálessel, még pedig Eperjesen 2, Zobron 17,
Kurimán 19, Felsővízközön 1; a hőkhurut 19 esete
Nagysáros és a bárányhimlő 5 esete Nyársárdó
községben.

Trachoma betegség 6 esetben került megfigyelés alá.
Kolerára gyanús vagy kolera-betegségi eset nem fordult
elő. Orvosrendőri hullaszemle hat esetben ejtetett meg.

Az eperjesi nyilvánossági jeleggel felruházott kórház-
ban ápolatott 150 beteg, felvétetett 76, elbocsátott
gyógyultan 68, gyógyulatlan 4 és elhalt 3 egyén.

A bártfai kórházban ápolatott 40 beteg, a hó folya-
mán felvétetett 14, elbocsátott gyógyulva 14 és el-
halt 1 egyén.

TANÜGY.

Madárvédelem. Az az üdvös moz-
galom, mely a hasznos és éneklőmadarak védelme
érdekében az Országos Állatvédő-Egyesület részéről
megindult és serény munkálkodásával már eddig
is oly szép eredményeket ért el, vármegyénkre is
kiterjesztette áldásos működését. Különösen a Sáros-
vármegyei Állatvédő-Egyesület megalapítása óta,
annak vezető tagjai mindinkább fokozódó buzgalom-
mal s minden a cél érdekében elmozdítható eszkö-
felhasználásával igyekeznek a nagyfontosságú ügyet
propagálni s annak sikereit biztosítani. Mint értesül-
tünk, az Állatvédő Egyesület vármegyénk Gazdasági
Egyesületének támogatásával a m. kir. földművelésügyi
minisztériumtól 10 drb madáretetőt és 100 drb fészek-

odút eszközölt ki s ezeket a környékbeli elemi iskolák között osztotta ki oly célból, hogy már az iskolás-gyermekek rászoktattassanak a madárvédelemre.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 1911. évi költségvetése most jelent meg. Minthogy a költségvetés keretében vármegyénk több kulturintézményének anyagi támogatása van előirányozva, nem lesz érdektelen, ha a költségvetés indokolásának erre vonatkozó részleteit olvasóinkkal közöljük. Az eperjesi ág. h. ev. főgimnázium már részestül 300,000 kor. beruházási államsegélyben. A tervek elkészülte után kitűnt, hogy még 100,000 kor-ra van szüksége a fentartó testületnek, hogy a mai igényeknek megfelelő és kellőleg berendezett főgimnáziumi épületet kaphasson. Minthogy a fentartó testületnek ezen többletre nincs fedezete, a fenti összeget a miniszter az 1911-iki költségvetésben előirányozta. — Az eperjesi gör. kath. táp-és nevelőintézet épületét a fentartó testület kibővíteni s átalakítani szándékozik s ezt a mai igényeknek megfelelően berendezni. E költségekre a fentartó 50,000 kor. beruházási államsegélyt kért. Minthogy a fentartó testület anyagi viszonyai oly szerények, hogy ily nagymérvű beruházást a maga erejéből képtelen eszközölni, a kért államsegélyt — tekintve, hogy ezen intézet igen hazafias missziót teljesít s különben is a miniszter közvetlen vezetése alatt áll s minden irányban a legszigorúbban van ellenőrizve, — a fenti összeget az 1911-iki költségvetésben előirányozta. — A Sárosvármegyei Általános Népművelőegyesület által felállítandó és tanítók gyermekeinek elhelyezésére szolgáló internátus évi segélyezésére 4000 kor.-át irányozott elő a miniszter az 1911-iki költségvetésben.

Községi és felekezeti tanítók államsegélye. Tudvalevő, hogy az 1907. évi XXVII. t.-cz. 12. §-a akként rendelkezik, hogy a községi és felekezeti elemi iskolák fentartói az iskolájuknál alkalmazott tanítók fizetésének kiegészítésére szolgáló államsegély engedélyezéséért legkésőbb 1910. szept. 30-ikáig folyamodhattak. Minthogy a törvényben kitűzött eme határidő immár lejárt, a m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter f. évi 119,443. sz. rendeletével felhívta a vármegyei közigazgatási bizottságot, hogy az indokolatlanul elkésve érkezett kérvényeket saját hatáskörében utasítsa vissza s erre hozott határozatában a hivatkozott törvényzcikk 12. és 13. §-a értelmében kötelezze az illető iskolafentartókat, hogy a mennyiben iskolájukat továbbra is fenn akarják tartani, a tanító törvényszerű fizetését és esetleges korpótlékát saját anyagi forrásaikból biztosítsák és szolgáltatassák ki. Figyelmeztette azonban a bizottságot, hogy az esetben, ha az iskolafentartók már előzőleg folyamodtak az államsegélyért s az erre vonatkozó kérvény pótlás végett küldetett csupán vissza, ez a határidő elmulasztásának nem minősíthető és a visszautasításra okul nem szolgálhat.

TESTEDZÉS.

Labdarugás. November 13-ikán vasárnap délután 2 órakor saját sporttelepén játszotta le Torna-és Vívó-Egyesületünk utolsó labdarugó mérkőzését a felsőmagyarországi kerület 1910—1911. évi bajnokság őszi fordulójában. Ellenfele a Debreczeni Torna-Egyesület jónévű labdarugó-csapatja volt. A szövetségtől kiküldött bíró Palócz József, a N. S. C. tagja volt.

A mérkőzés 2 órakor kezdődött kevés számú közönség jelenlétében.

Felállás után lanyhán indul meg a játék. Mintha mindkét fél várná a másik támadását. Egy pár percig a közepén folyik a játék, míg a mieink komolyabb akcióba nem lépnek. Fűrge csatáraink felviszik a labdát, de nem lőhetnek a kapura, visszaadják a középfedezetnek, Kribel L-nek, ki 25-méternyi távolságból, vedhetetlenül a kapuba lövi a labdát. Ez volt a játék folyamán az egyetlen gól a játék 10-ik percében. A debreczeniek mindenáron ki akarnak egyenlteni, de minden kísérletük megtörik pompás védelmünkön, sőt csatársorunk sokszor válságos helyzetbe hozza a debreczeni csapat, s ha jobban tudnának csatáraink löni, úgy bizonynyal nagyobbanyú győzelmet arattak volna, mert rendkívül sok helyzetet hagytak kihasználatlanul. A féldő végéig rendkívül változatos a játék. Eredmény 1:0 az ETVE javára. Korner-arány 2:0, ugyancsak az ETVE javára. A második féldőben a debreczeniek ördöklő iramot diktálnak, így akarnak eredményhez jutni, a mieink azonban bírják az iramot, sőt gyorsítják, a játék rendkívül változatos és élvezetes. Mindkét kapu gyakran veszélyben forog, de a kapusok mentenek, különösen Pálmay, a mi kapusunk remekel nyugodt, biztos védelmével. A második féldő gólt egyik félnek sem hoz, korner-arány 2:2.

Végeredmény: 1:0 az ETVE javára. Korner-arány 2:4 az ETVE javára.

Meg kell jegyeznünk, hogy a meccs rendkívül ferlelő volt, a mit a bíró is szívesen ismert el. Összesen három szabadrugás volt, de mindannyiszor a debreczeniek ellen.

A két csapat összeállítása a következő volt:

DTE.		
	Moskovics Béla kapus,	Szücs József
Hoffstetter János háttér,		
Tolnai Sándor	Tolnai Jenő fedezet,	Loska György
Orosz Dezső	Wahráb Géza csatár,	Bach Aladár
Markovics László	Markovics Jenő	
ETVE.		
Wunsch Kálmán	Kribel Dezső	Czigány Jenő
Bognár Gyula	Rákosi Jenő	
Cserpák Gyula	Kribel Aladár fedezet,	Dahlström Károly
Veszely János háttér,	Kontra József kapus,	
Pálmay Géza		

Itt említjük még meg, hogy az ETVE. ezen győzelméből az őszi bajnokság élére került. Végigjátszott hat mérkőzést, melyek közül egyet elvesztett, egy eldöntetlen maradt, négyet megnyert, adott 16 gólt, kapott ötöt. Jelenleg 9 pontszáma van.

A játéktéri élet megszüntével újra megelevenedik az ETVE. tornacsarnoka. A téli torna-órák már megkezdődtek, minden hétfőn és pénteken 1/2 6—1/2 8-ig. A torna-órákat az ETVE. nagynevű művezetője, Pethe Ferenc vezeti. Az ETVE. vezetősége ezúton is kéri tagjait, hogy a torna-órákat szorgalmasan látogatni szíveskedjenek, mert erőt kell gyűjteni a tél folyamán, hogy a szabadsport terén a tavasszal az ETVE. nevéhez méltóan megállhassák helyüket.

KÖZGAZDASÁG, IPAR.

Eperjesi Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Stark Zsigmond egyes. titkár.

Az eperjesi ipar.

4. Gombkötő és paszományos.

Örömmel konstatáljuk, hogy Eperjesen még ily speciális iparág is létezik és fenntartható; hogy természetesen ezen címen valami fényes, nagy vállalatot ne keressünk, előre kell kijelentnem, hogy ez ugyanolyan szerényen működő kis vállalat, mint a legtöbb eperjesi kis iparvállalat. Hartstein Adolf tartja fenn ezen iparágat, ki szakmájában elég jártas és ügyes iparosnak mutatkozik. Fő-utcai sötét és szűk műhelyében különben elég jól rendezkedett be, mely berendezése kézi-üzemű 8 zsinór-fonógépből, egy csévéző-, egy szövőszékből, egy paszományfonógépből és egy kötőgépből áll. Készít pamutból és selyemből színes és mintázott zsinórokat, buto zsinórt, rojtokat, körülfont díszgombokat, kötött sálakat, nagyobbára oly cikkeket, melyeket a sárosi és szepesi tót nép visel; továbbá ellátja az eperjesi kárpitosok szükségletét. Hartsteinnek van érzéke az iránt, hogy iparágát specializálta és a lokális szükséglethez ügyesen alkalmazkodott. Nagyon jól tudja, hogy a nagyipar által produkált zsinór- és paszományárút nem tudná versenyképesen termelni, ennél fogva csak oly cikkeket készít, melyekre a nagyiparos vagy súlyt nem helyez, vagy amelyeket, a lokális ismeretek híján, nem is gyárthat. A kisiparosnak ez a helyes rendeltetése és a fejlődésének ez az egészséges léialapja.

5. Kétfestő.

A textilipari kisvállalkozásnak ez egy letűnőfélben levő iparága. Ez különben összefüggésben áll a házi-iparilag üzött pamut- és lenzövés visszaféjlesztésével. Sárosmegegye igen sok vidékén a tót parasztság saját len- és kendertermelését feldolgozta, a fonalat is egyedül fonta, a miből aztán primitív kézisövőszékein vászonszükségletét megszőtte. Néhány évtizede már, amióta az olcsóbb pamutárú a lent háttérbe szorította, a parasztság is áttért a kész pamutfonal és a selymes utánzatú pamutfonal feldolgozására. Ezt a kész szőtt pamutvázat aztán appetálás céljából a helyi kétfestőnek adták át, a ki mángorlással, keményítéssel és indigófestéssel a parasztság minden divatigényét ki tudta elégíteni.

Eperjesen a kétfestés elég régóta fennálló iparág már. Ma még ketten üzik a kétfestést: Hartmann Albert és Sarudy Ede. Nemcsak az egyszínű indigófestést, hanem a mintázott festési eljárást is végzik, természetesen nem a technika legújabb vívmányainak felhasználásával, hanem úgy, a hogy elődeiktől tanulták és ugyanazokkal a primitív eszközökkel is. A régi magyar babos-vászon — kék alapon fehér pöttyök — már a múlt százékban is az első magyar textilipari

termékek közé tartozott. Az indigófestésnek régi módszere, mely szerint a fehér vásznon kézi számmal a pépes anyagba mártott mintázattal befödtek azokat a helyeket, melyeket aztán az indigófesték érintetlenül hagyott és így keletkezett azon a primitív rajz, ma a vidéki kétfestőknél még általánosan követett eljárás. Holott ma már a kartonnyomó- és kétfestő-gyárak meglehetősen komplikált kémiai eljárással nemcsak fehér mintát, hanem a legkülönbözőbb színű mintákat, sőt több színnyomatot is képesek kék vagy zöld alapon elkészíteni. Így a nagyipari produktumok tetszetős és igazán szép és olcsó kivitelben teljesen a háttérbe szorították a kisipari kétfestők primitív munkáit. Így ma már a parasztság is csak ezeket az ő ilyükre készített «divatcikkeket» viselik és a kétfestőnél csak házi-szükségeiteket fedezik, vagy legfeljebb még mángoroltatják saját termelésű len- és kendervásznaikat.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz.

ÜDÍT, GYÓGYÍT. ÜDÍT, GYÓGYÍT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó-szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásúnak bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat: Bein Simon czégnél, Eperjes.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” véd-
jeggyel!

3350—1910. szám.

Tölgyfaeladás az erdőben tővön.

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal helyiségében 1910. évi december hó 12-ikén délelőtt 10 órakor kezdetét veendő nyilvános versenytárgyaláson írásbeli zárt ajánlatok útján eladásra kerül az erdőben tővön a parasztnyai és a delnekakasfalvai erdőgondnokság kerületében az 1910—11. években való kihasználásra kijelölt és öt külön eladási csoportba foglalt, mindössze 52,377 korona becserértékű 11,821 darab tölgy- és cserfa és 383 darab bükk- és gyertyánfa.

Az egyes eladási csoportokra vonatkozó közelebbi adatok, az azokra megállapított kiáltási árak és bánatpénzek, valamint a vonatkozó árverési és szerződési feltételek a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál és az illető erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve azok az erdőhivatal által az érdeklődőknek kívánatra meg is küldetnek. Az írásbeli ajánlatokhoz használható űrlapok és borítékok ugyanott kaphatók.

Budapest, 1910. november 10.

Földmívelésügyi miniszter.

86,503—1910. szám.

Fenyőhaszonfa-eladás tövön és termelt állapotban.

A tótsóvári erdőhivatal kerületébe tartozó *órási* m. kir. erdőgondnokság 1911—1915. (öt) évi **fenyőhaszonfa-termésének** értékesítése iránt zárt írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

Vásárló a gereblyei gőzfűrészt haszonbérbe venni s ezen fűrészmű építési költségeinek megtérítésére a m. kir. kincstár helyett a Glesinger I. Ph. tescheni cégnek 60,000 (hatvanezer) koronát kifizetni tartozik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1910. **december hó 18 ikán déli 12 óráig** nyújtandók be a tótsóvári erdőhivatalnál, a hol azok december 19-ikén délelőtt 10 órakor nyilvánosan fognak fölbontatni.

Az ajánlatok a kikiáltási árakon felül egész és tized-százalékokban számokkal és betűkkel kiírva, az összes választékokra nézve ugyanazon százalékokban teendők.

Bánatpénz 26,000 (huszonhatezer) korona. Az árverési általános és részletes föltételek, mely előbbiben a kikiáltási árak is részletezve vannak, továbbá ajánlati űrlap és boríték a tótsóvári erdőhivatalnál és az óvázi erdőgondnokságnál átvehetők.

Budapest, 1910. november hóban.

Földművelésügyi miniszter.

Az elismert

legjobb

legelterjedtebb

magyar napilap

AZ UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Rákóczi-út 54

Főmunkatársak: Herczeg Ferencz,
Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma
□□□ Andor. □□□

Felelős szerkesztő Gajári Ödön.
□ Szerkesztőtárs dr. Ágai Béla. □

Előfizetési árak: 1 óra 2 K. 40 f.,
negyedévre 7 kor., félévre 14 kor.,
egész évre 28 kor.

Magyar királyi államvasutak menetrendje

Érvényes 1910. október 1-jétől.

Az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt a vastagabb számok jelzik.

Oda				Budapest—Miskolcz—Kassa.				Vissza								
10 ⁰⁰	8 ⁰⁰	10 ¹⁵	6 ²⁵	8 ¹⁰	1 ²⁰	2 ¹⁵	11 ³⁵	ind. Budapest	érk.	7 ⁰⁰	1 ⁰⁰	2 ⁴⁰	8 ⁴⁵	10 ⁵⁰	6 ³⁰	8 ¹⁵
3 ²⁹	4 ⁰⁸	7 ⁰⁵	11 ⁴⁹	3 ³⁹	6 ⁵⁶	9 ²⁵	9 ⁰⁴	érk. Kassa	ind.	1 ¹⁰	6 ¹¹	9 ¹²	12 ²⁵	5 ²¹	9 ²⁶	11 ²⁵
3 ⁴⁵	4 ⁵⁰	7 ³⁰	12 ²⁷	4 ²⁰	7 ¹⁰	10 ⁴²	—	ind. Kassa	érk.	1 ⁰³	6 ⁰⁰	8 ⁴⁵	11 ⁵²	4 ⁵⁰	9 ¹⁵	10 ⁴¹
4 ³⁷	6 ⁰²	9 ⁰⁰	1 ¹⁴	5 ²⁷	8 ⁰⁵	11 ³⁸	—	érk. Eperjes	ind.	12 ⁰⁵	4 ⁵⁰	7 ²²	10 ⁵⁷	3 ⁵⁵	8 ¹⁸	9 ⁵⁰
4 ⁴⁵	6 ³⁵	—	1 ²⁴	5 ³⁷	—	—	—	ind. Eperjes	érk.	—	—	7 ⁰⁹	10 ⁴²	3 ²⁵	—	9 ³³
5 ⁴⁷	7 ³⁷	—	2 ¹⁷	6 ³⁵	—	—	—	érk. Héthárs	ind.	—	—	6 ¹⁰	9 ⁴²	2 ³⁵	—	8 ³²
—	8 ²⁵	—	3 ⁰⁰	7 ¹⁵	—	—	—	érk. Orló	ind.	—	—	—	8 ⁵⁵	1 ³⁵	—	7 ⁴⁵
Miskolcz—S.-A.-Ujhely—Lawoczne.																
10 ⁵⁶	1 ⁵⁷	11 ⁰⁸	6 ⁰⁷	3 ⁴¹	—	—	—	ind. Miskolcz	érk.	12 ¹⁸	9 ³³	2 ³⁵	6 ¹⁸	—	—	—
12 ³⁷	4 ¹⁰	4 ⁰⁰	8 ⁰⁴	6 ²⁹	—	—	—	érk. S.-A.-Ujhely	ind.	8 ⁵⁵	7 ³²	12 ⁰⁹	4 ³⁹	—	—	—
1 ⁰⁸	4 ³⁷	—	8 ³⁸	7 ⁵⁹	—	—	—	ind. S.-A.-Ujhely	érk.	7 ⁴⁷	6 ⁵⁸	11 ⁴⁹	4 ¹⁷	—	—	—
2 ⁰⁴	5 ³⁷	—	9 ³⁹	9 ¹²	—	—	—	érk. Csap	érk.	6 ¹⁷	5 ²¹	10 ³²	3 ²²	—	—	—
2 ²⁸	6 ¹³	—	10 ²⁴	10 ⁰⁸	—	—	—	érk. Batyu	érk.	4 ⁵⁹	4 ⁴⁴	9 ⁴⁰	2 ⁴⁷	—	—	—
3 ²²	7 ²⁹	—	11 ¹²	12 ²⁹	—	—	—	érk. Munkács	érk.	3 ³¹	3 ⁴⁶	7 ³⁷	2 ¹²	—	—	—
6 ⁰⁴	11 ³⁸	—	2 ³³	4 ⁴¹	—	—	—	érk. Lawoczne	ind.	12 ⁴⁹	12 ²⁴	4 ¹³	12 ⁰²	—	—	—
S.-A.-Ujhely—Mezőlaborcz.																
1 ⁰³	8 ³⁴	—	7 ¹⁰	—	—	—	—	ind. S.-A.-Ujhely	érk.	8 ¹³	—	7 ¹⁸	—	—	—	4 ²⁰
1 ³²	9 ⁰³	—	7 ⁴⁴	—	—	—	—	érk. Legenye-Alsómihályi	érk.	7 ³²	—	6 ⁵¹	—	—	—	3 ⁵⁹
2 ¹¹	9 ⁴¹	—	8 ²⁹	—	—	—	—	érk. Töketerebes	érk.	6 ³²	—	6 ¹³	—	—	—	3 ²²
4 ⁴⁰	12 ¹⁹	—	11 ³⁷	—	—	—	—	érk. Mezőlaborcz	ind.	3 ²¹	—	8 ⁵⁹	—	—	—	1 ¹¹
Kassa—Hidasnémeti—Szerencs.																
3 ⁵⁰	9 ⁴⁵	1 ⁴⁵	—	—	—	—	—	ind. Kassa	érk.	9 ⁰⁴	3 ³⁹	11 ⁴³	—	—	—	—
4 ⁵⁶	10 ⁵¹	2 ⁰⁸	—	—	—	—	—	ind. Hidasnémeti	ind.	8 ¹⁶	2 ⁵³	10 ⁴⁰	—	—	—	—
7 ⁵¹	1 ¹²	5 ¹³	—	—	—	—	—	érk. Szerencs	ind.	5 ²⁵	12 ⁰⁹	7 ¹⁷	—	—	—	—
Kassa—Torna.																
7 ¹¹	12 ⁰⁸	1 ⁰⁰	5 ³¹	9 ³⁶	—	—	—	ind. Kassa	érk.	6 ³⁰	8 ⁴⁴	12 ⁰⁰	3 ⁵¹	8 ⁴⁰	—	—
9 ⁰⁹	1 ⁴⁴	2 ⁵⁶	7 ⁰⁶	11 ³⁶	—	—	—	érk. Torna	ind.	4 ³⁰	7 ⁰⁵	10 ⁰⁷	2 ¹⁰	5 ⁵⁵	—	—
Kassa—S.-A.-Ujhely.																
4 ⁵⁸	—	—	12 ⁰³	—	—	—	—	ind. Kassa	érk.	7 ⁴⁴	—	10 ⁰⁰	3 ²³	10 ³¹	—	—
6 ³²	—	—	1 ³³	—	—	—	—	érk. Legenye-Alsómihályi	érk.	4 ⁴⁶	—	8 ⁰²	1 ⁴²	8 ⁵³	—	—
7 ⁰⁰	—	—	2 ⁰⁰	—	—	—	—	érk. S.-A.-Ujhely	ind.	4 ⁰⁸	—	7 ²⁵	1 ¹³	8 ²⁴	—	—
Budapest—Fiume.																
7 ⁰⁰	8 ²⁵	6 ¹⁵	7 ⁴⁰	10 ²⁵	—	—	—	ind. Budapest	érk.	8 ⁰⁰	8 ²⁰	9 ³⁵	8 ⁰⁵	9 ³⁵	—	—
2 ¹⁷	8 ⁵⁷	1 ⁴³	2 ⁵⁹	9 ⁵⁵	—	—	—	érk. Zágráb	érk.	12 ⁰⁶	6 ⁴⁰	1 ⁵²	6 ⁴⁵	1 ⁵⁷	—	—
7 ⁵²	6 ³⁰	7 ¹⁰	8 ⁴²	6 ⁵²	—	—	—	érk. Fiume	ind.	6 ⁰⁰	10 ⁰⁰	7 ⁵⁵	9 ³⁵	7 ⁵⁵	—	—
Budapest—Marchegg—Wien.																
7 ⁵⁵	9 ²⁰	12 ⁴⁵	2 ³⁰	5 ¹⁵	—	—	—	Express ind. Budapest	érk.	7 ⁴¹	1 ⁴⁰	5 ⁵⁵	10 ³⁵	7 ¹⁰	9 ⁰⁵	11 ⁰⁵
12 ¹⁴	5 ⁴⁵	10 ⁴⁵	6 ⁵⁵	9 ³³	—	—	—	Express érck. Wien	ind.	11 ⁰⁵	9 ⁰⁵	9 ¹⁵	1 ⁴⁰	2 ⁵⁵	4 ⁵⁰	6 ⁵¹
Budapest—Bruck—Wien.																
6 ⁴⁰	9 ²⁰	12 ⁴⁰	2 ⁰⁵	—	—	—	—	ind. Budapest	érk.	6 ²⁵	12 ⁵⁵	1 ³⁰	6 ³⁵	8 ⁴⁵	—	—
3 ⁴⁹	2 ¹³	8 ¹⁵	6 ⁴⁰	—	—	—	—	érk. Wien	ind.	10 ²⁰	6 ¹⁵	8 ⁵⁰	1 ⁵⁰	12 ¹⁵	—	—

• Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intélevek, czímkék, bárczák, üzleti könyvek, czéggkártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámczédulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóúrlapok, zárszámadások, utalványok stb., czégnomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérleg számlák, rovatos üzleti könyvek - Ügyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződéses, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisé-készlet. Villamos- és benzinmotorerő-berendezés.

..... KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET .....

KÓSCH ÁRPÁD :: EPERJES

..... PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR .....

• Disművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, tánczrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok izléses és pontos előállítása többszínű, valamint másolónyomással is.

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. • Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával. • Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik. • Előfizetések felvétele bármely hirlapra.

47. sz.
1
ű
22.
géd,
szél,
bnak
uroly
ÁMPA
szálás
a. ::
kb. 60%
Rázkodá-
en tartós.
kifogasta-
endelések-
dmény. □
tő:
mens-
vek-nél,
t-körút 5.
ilt
küzlete
SZ.
golsóbban
ók
cikkek.
gását kéri
arsa fiókja
40. sz.
ációi !!
P
ebb lapja.
vé-ek egyet-
ja
szerkesztő:
AK GÉZA.
éldány!
zár.
4—K.
140K.
ezőlapja
D fillér,
D fillér,
korona
ítóhelyen.

Tokaji bor-eladás.

Asztali bor literje 64 fill. Pecsényebor literje 80 fill. Szomorodni bor literje 1 kor 40 fill. Asszúbor literenkint 3.5 és 8 koronájával kapható.

Tallya (Tokaj-Hegyalja)

Homoky György,
tanító és bortermelő

Védjegy.

Jól jár, ha

tudomásul veszi, hogy újabban utánozzák
a valódi

PALMA-KAUCSUK- CZIPŐSAROK

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánozott dobozokban természetesen csak közönséges gummisarok vannak, jól teszi tehát, ha károsodását megőrzendő, a valódi **Palma-kaucsuk-czipősarok** minden dobozon látható **védjegyére ügyel!**

Védjegy.

A legjobb fém-tisztítószer

Fogyasztás évente 60 millió doboz.

Mindenütt kapható.

1908. évi 4-puttonos asszú-bor

kapható Jenev Józsefnél, Eperjes, Szebeni-út 14. szám. Félliteres üveggel 2 korona, nagy üveg 4 korona.

Nőruha-szabászatot és varrást

— 2—3 havi idő alatt — teljesen és felelősséggel tanít és lelkiismeretesen oktat :: ::

Wollwerth Regina

dr. Breuer-házban, Fő-utca 130.
Leányok és hölgyek jelentkezhetnek nálam.

A „Világ” karácsonyi ajándéka.

A „Világ” politikai napilap előfizetői közt 1910. évi deczemb. 10-ikén: karácsonyi ajándékokat sorsol ki. És pedig:

Egy előfizető kap	1000	koronát.
Két	500	„
Öt	200	„
Tíz	100	„
Száz	50	„
250	20	„
500	10	„

Az ajándék nem készpénz, hanem utalvány, a melylyel előkelő czégeknel vásárolni lehet.
Részletes ismertetés a „Világ” bármely számában.

A „Világ” előfizetési árai:

Egész évre	28	kor.	Negyedévre	7	K. — f.
Félévre	14	„	Egy hónapra	2	„ 40

Előfizetőink minden szerdán díjtalanul kapják a „Politechnikai Szemlét”-t, mint a „Világ” rendes hetimellékletét, és kedvezményes árban, 2 kor. 40 fill. ért, a „Divat-Szalón”-t.

Musgrave-féle eredeti ir kályhák

a jelenkor legjobb folytonégői.
Minden nagyságban 80—3200 m³-ig.
Erős fűtőképesség
Ch. Garms kályhagyár, Bodenbach.
Egyedüli elárúsítóhely:
Luchs Ede és Társa
vaskereskedése, Eperjes.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pémetefü-czukorkánál.**
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Korszakot alkotó ujdonság a téglaiiparban!

Szabadalmazott 1910 modellű téglavetőgép

10 óra alatt 10—12,000 téglát állít elő bármilyen, téglagyártásra alkalmas anyagból, minden előzetes előkészítés nélkül. Teljesen pótolja a kézi-vetőt. Hajtóerő két ló, két ökör, vagy egy 5—6-lóerős motor. Nem kell hozzá sem gépház, sem alapozás: kezelésére gyermekek is megfelelnek.

Olcsó beszerzési ár.

Téglagyárak teljes berendezése, iszapoló berendezések, kötörök, golyó-és dobörölőmalmok.

A meissen „Jacobiwerk” (Németország) vezérképviselete

GELLÉRT IGNÁCZ és Társa
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41.
Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

VASÁRNAPI UJSÁG deczemberben küldi szét ::

előfizetőinek □□ nagyterjedelmű és díszes kiállítású ünnepi ajándékát, **KARÁCSONY-t,** mely az idén is a nagyszámú kiváló közlemények és művészi illusztrációk javát adja olvasóinak.

E díszalbumot, mely nagy terjedelme és pazar kiállítása mellett a legszebb karácsonyi ajándék, azok az előfizetők is, a kik most lépnek az előfizetők sorába — **ingyen kapják.**

A **Vasárnapi Ujság 57 éve** szolgálja már a magyar művelődés ügyét s ezzel általános ismertté és kedveltevé vált a művelt magyar olvasóközönség körében. Hatásának és elterjedtségének eszköze az volt, hogy félszázadnál hosszabb idő alatt mindig lépést tartott kulturánk és iroda munkáinak általános haladásával s fontos tényezője volt a nemzeti irodalmi törekvéseknek. A **Vasárnapi Ujság** fenntartotta a nemes irodalmi és nemzeti h. gyománnyokat, hű tükrö a magyar művelődés mai állapotának, közéletünk és társadalmi életünk nevezetes mozgalmainak és tájékoztatja olvasóit a külföld mindazon eseményeiről, melyek a művelt magyar embernek ismernie kell.

A **Vasárnapi Ujság** hasábjain a magyar élet, irodalom és művészet tárgyilagosan és mindig a legmagasabb szempontokból tekintve tárul a közönség elé, de bátran hivatkozhatik arra is, hogy a magyar olvasóközönség igényeinek növekedésével lépést tartott a szerkesztőség igyekezete, valamint a kiadók áldozatkészsége is, melylyel ez igényeket kielégíteni törekedtek. **Belső tartalmára, külső díszére,**

illusztrációinak gazdagságára a **Vasárnapi Ujság** a magyar viszonyokhoz képest a lehető legjobbat és legtöbbet igyekezik adni; munkatársai a mai magyar irodalom legkiválóbb művelőinek egész serege.

A **hét aktuális eseményeit** évenként másfél ezernél több képből örökíti meg; a legjobb hazai és külföldi írók regényeit közli s írásban, képből állandóan bemutatja a **női divat** változásait. Mindezekben felül előfizetőinek karácsonyra olyan **díszes kiállítású ünnepi albumot ad ingyen**, mely egy szépirodalmi lap teljes évfolyamával szinte egyértékű.

A **„KARÁCSONY”** című ez ünnepi ajándékunk kitűnő elbeszélő-írók és költők legbecsesebb szépirodalmi műveinek egész sorát teszi le egy nagyterjedelmű, pazar kiállítású albumban a művelt magyar közönség karácsonyfája alá, kiváló magyar művészek illusztrációival és színes műmellékletekkel, melyek világhírű régiebb és újabb külföldi és magyar mesterek képeit teszik közkincsévé.

A **Vasárnapi Ujság** népszerű melléklapja, a **Világkrónika** hetenként egy iven. számos képpel illusztrálva jelen meg és az általánosabb érdekű napi eseményeket tárgyaló cikkeken kívül rendszeren közöl elbeszéléseket, regényeket, útirajzokat, mulatótársa kisebb közleményeket és hasznos tudnivalókat.

A **„Vasárnapi Ujság”** előfizetési ára:
negyedévre 5 korona,
félre 10 „
a **„Világkrónika”**-val együtt:
negyedévre 6 korona,
félre 12 „

Mutatványszámokat, levelezőlapon kifejezett kívánatra, bárkinek készséggel küld
a **VASÁRNAPI UJSÁG** kiadóhivatala
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

A VILÁG LEGJOBB TEÁI.

Az angol király szállító.
KÜLÖNLEGESÉG:
„King's-Blend“,
az angol király five o'clock teája.

UNITED KINGDOM
TEA COMPANY
LONDON EC

A walesi herceg szállító.
„U. K.“-TEÁK
rendkívül kiadók és aromatikusak.

Főraktár: ATLASZ H. úrnál, EPERJES.

A Fő-utca 109. sz. házban a hátsó emeleti lakás és mellékhelyiségei azonnal kiadó.
Bővebbet ugyanott.

December hónapra :: :: kisegítő elárúsítónő kisasszony felvétetik
Theisz Ármin cégnél, Eperjesen.

Vegyetek nem mást

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkasodás, görcs és hők-hurut ellen, mint

KAISER-féle MELL-KARAMELLÁKAT

□□□ a három fenyővel. □□□

5900 közjegyzőileg hiteles bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Csomagok ára 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér.
Kapható: Korn Vilmos gyógyszerárában. Scholze Alfréd czukrászdájában és Lefkovits Emil kereskedésében, Eperjesen.

1868. óta fényesen bevált

BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

G. Hell & Co. gyártmánya.

Kiváló bécsi orvosok ajánlatára Európa legjobb államában 20-nyes eredménnyel alkalmazzák

mindennemű bőrküritések

főleg krónikus és pikkelysömör és bőrdi kütések, továbbá rezes orv. fagyások, lágyzúdo, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger kátrány-szappana 40 százalék kátrányt foglal magában és lönyegesen eltér a kereskedelemben fűző egyéb kátrány-szappanoktól. Makkos bőrbajoknál alkalmazzák a nagy hatású

Berger-féle kátrány-kénszappant

és. Enyhébb kátrány-szappan gyanánt, a bőr tisztáltságát ellen, a gyermekek bőr- és fején való kütéséi ellen, valamint minden napi használatra mint felülmúlhatatlan mosdó- és fürdő-szappan szolgál

Berger-féle glicerín-pipereszappan

melyben 35 százalék glicerint foglaltatik és a mely illatosítva van. Kiváló lórápólo szerként használják továbbá kifűző sikerrel a

Berger-féle borax-szappant

és pedig pársenek, napégés, szepők, elősdiók és más bőrbajok ellen.

Ára darabonként minden fajtából 70 fillér, használati utasítással együtt. Kérjen a vásárlásnál nyomtatottan Berger-féle kátrány-szappanokat és borax-szappanokat. G. Hell & Comp. gyártmányait és vigyázzon az itt ábrázolt védjegyre és a mellette levő óvatlára, mely minden címkén ott kell hogy legyen.

Kitüntette Bécsben 1883-ban díszokmányával és a párisi 1900. évi világtállításon arany éremmel.

A Berger védjegyi minden más gyógy- és higiénikus szappanok a hozzájuk mellékelt használati utasításokon fel vannak sorolva. Kaphatók minden gyógyszerárában és szakbavágó üzletben.

Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien, I., Eiberstr. 8.** Magyarországi főraktár: **Török József gyógyszerárára, Budapest, Király-u. 12.** Thalimayer és Seltz, Zrínyi-utca. **Kochmeister Fr. utóda, Hold-utca 8.** Molnár és Moser drogulsták, IV., Koronaherege-utca 9. szám **Detsinyi Frigyes drogeria, Marokkó-utca 2.** Kicsinyben Magyarország összes gyógy-szerárában.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszerárában, valamint Magyarország összes gyógyszerárában

A Szebeni-út 30. szám alatti **ház és kert** elköltözés folytán szabad kézből eladó.
Bővebbet Kovaliczky Pál gyógyszerárában, Eperjes, Fő-utca 142. sz.

Bérbeadó december 1-jétől a Fő-utca 40. számú, Kósch-féle házban :: :: a Kossuth Lajos-utcai **földszinti lakás.**

1 utcai szoba, 3 udvari szoba, 1 előszoba, konyha, fürdő, angol-klozet. Villamvilágítás és vízvezeték be van vezetve; szobák mind parkett-padlóval.

Keserűvíz-vásárlásainál kérjen határozottan

KIRÁLY

keserűvizet. Az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbehozza.

A legjobb és legolcsóbb.

Kapható az összes helybeli fűszerkereskedésekben.

A „Király”-keserűvíz forrásvállalata:
Erzsébet királyné-sósfürdő, Budapest-Kelenföld.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Közvetlen német posta és gyorsgőzösszolgálat.

Személyszállítás
(kajút valamint fedélközutásokat)

világ minden részébe
főképpen a következő vonalakon

Hamburg-Newyork

Hamburg-Argentína	Hamburg-Mexiko
Hamburg-Brasília	Hamburg-Afrika
Hamburg-Canada	Hamburg-Anglia
Hamburg-Cuba	Hamburg-Franciaország

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren.

A sikeres 13 napos „Meteor”-utak Drontheimig, északi utazások Izlandig, az északi fokokra és Spitzbergákra, utazások híres fürdőhelyekre, Angliába, Irlandba és Skocziába.

Prospektusok ingyen és bérmentve.

Abteilung Personenverkehr, **Hamburg.**

SÁROSVÁRMEGYEI KALAUZ

legújabb, 1910. évi kiadása 356 oldal terjedelemben, a vármegye s Eperjes térképével. Ára 5 K. Vidékre 5 K.30 f. beküldése ellenében bérmentve. Kapható Kósch Árpád könyvnyomdájában.

Ein Wink für unsere Frauen!

Wollen Sie mit geringem Kottenaufwand wirklich geschmackvoll und vornehm gekleidet sein?
Wollen Sie Ihre Toiletten nach den tadellosten tizenden Wiener Schnittten, die einzeln genau für Ihr persönliches Maß angefertigt werden, zu Hause selbst herstellen, so abonnieren Sie die „WIENER MODE“, die auch als Hausfrauenzeitung eine erste Stelle errungen hat und durch ihre leicht nachzuarbeitenden Vorlagen für Banda beiten ein Lieblingsblatt der Frauenwelt geworden ist.

Ein Probeheft erhalten Sie auf Wunsch vom Verlage kottentfrei zugeandt.
Abonnements zum Preise von Mk. 2.80 = K 3.30 das Quartal übernimmt jede Buchhandlung.

Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI.,

IDRAVICS LILLI

:: :: párisi fűzőkészítő :: ::

EPERJES, Fő-utca 17. szám.

Fűzők (Mieder)
mérték szerint készíttetnek
Eperjes, Fő-utca 17. sz.
(a drogueria mellett).

ajándéka.
között 1910 évi
dekákat
koronát.
alvány, a mely-
hely számában.
7 K. — f.
2 • 40 •
anul kapják a
g• rendes heti-
kor. 40 fill. ért,
ság a
an!
modellű
gép
elő bármilyen,
inden előzetes
a kézi-vetést.
gy 5—6-lőerős
sem alapoza:
ár.
pudezése,
rok, golyó-
(Németország)
és Társa
körút 41.
fizetési feltételek.
erben
ét ::
Y-t,
asóinak.
ak.
i melléklapja,
n. számos kép-
és érdekű napi
esen közöl el-
attató kisebb
tési ára:
relezőlapon ki-
kiadóhivatala
tem-utca 4.

□□□ 10 év óta fennálló □□□
orthodox kóser **baromfi-kereskedés**
 — egyike a legforgalmasabb- és legnagyobb-
 baknak, biztos megélhetést nyújt, 900—1000
 állandó vevővel és teljes berendezéssel — csa-
 ládi okok miatt azonnal, esetleg később, fel-
 tétlenül előnyös ár mellett **átvehető**. Tőke-
 befektetés 4000—6000 kor Szaktudás, mely
 igen rövid időn belül elsajátítható, betanítatik.
 Bővebbet *Bárdos Gyula*, Budapest, Jósika-utca
 15. szám, III., 8.

Hirdetések

Naša Zastava
 1911. évi naptára részére
 1910. november 25-ig

fogadtatnak el
Kösch Árpád könyvnyomdájában,
 □□ Eperjesen. □□

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
 Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a
 legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomor-
 görcs és gyomorfű, rögzített székrekedés, máj-
 bántalom, vertiginus, aranyér és a legkülönbözőbb
 női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek
 óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.
 Hamisítások törvényileg fenyegettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A.
 védjegyét tünteti fel. A Moll-
 féle sós borszesz nevezete-
 sen mint fájdalomcsillapító
 beuorzosósi szer kőszvény,
 csúsz és a meghűlés egyéb
 következményeinél legismert-
 tebb népszerű.

Egy öozott eredeti üveg ára 2 kor.
Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyer-
 mek- és női-szappan a bőr gyökere gondozására és apo-
 lasára 4gy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

■ Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva. ■

Fő-székhelye:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

Bécs, I., Tuchlauben 9.

■ Vidéki megrendelések naponta posta-utánvet mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláír-
 sával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év
 óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kőszvényel.
 oszúznál és meghűléseknél.
 Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
 vásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti
 üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel
 és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
 csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.—
 és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. —
 Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
 Dr. Richter gyógyszerésztára az „Arany oroszlánhoz“,
 Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Berson

gummisarkok
még is a legjobbak!
 Mindenütt kaphatók.

MAGYARÁZAT.

Hogy mennyire köztudomású a közönség előtt az a tény, hogy

kolerajárvány

veszélyének esetén a tisztaság mellett

legjobb óvszer

ESTERHÁZY-COGNAC,

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás.

Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az **Esterházy-**
cognacgyár két **1,752,000 liter bor** termelő-
 Egrot-féle főzőkészüléke **képességet**
 foglal magában. Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a **kö-**
zönség tudja, mivel védekezzenek a

kolera ellen.

Ez a magyarázata a rendkívüli nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható!

Központi iroda: **BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. sz.**

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen

Asszony mondja: ez a kincsem!

A padló úgy fénylik tőle

Nem is kell sok máz belőle;

Kevés munka, semmi kfn,

Barna, vagy porszürke szín,

Figyelmet csak arra tegyen,

Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!

Ajtó, mosdó, ablakpárkány

Oly fehér lesz, mint a márvány,

Ha fehér «Keil-Lakk»-ot veszünk

S vele mindent jól befestünk,

Konyhabútor, asztal, szék,

Itt van «Keil-Lakk», azurkék,

Kertibútor festünk zöldre,

Gyermekeknek öröme.

«Keil-Lakk»-ból van minden szín,

Kék, piros, zöld-rozmarin.

Szóval: ház vagy nyárilak,

Mindig legyen ott «Keil-Lakk»!

Mindenkor kaphatók:

== **VAJDICSKA KÁLMÁN** czégnél, Eperjesen. ==

Igló: Fogyasztási Szövetkezet. — **Kassa:** Ifj. Novelly Sándor Utóda. — **Kisszeben:**
 Kassewits J. János.

Oh jaj!

Megfojt ez az
 átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillai,

az etvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

== **Doboza 1 korona és 2 korona.** ==

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„**NADOR**“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Éljen!

Egger mellpasztillája
 csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban.

Bártján: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.